

Завичајни музеј Коцељева

ТАМНАВСКИ ПИСЦИ

Библиотека
„Јанко Веселиновић”

Коцељеба 2005.

*Поводом 100 година
од смрти књижевника
Јанка Веселиновића*

Завичајни музеј Коцељева



*Библиотека
„Јанко Веселиновић”
Коцељева*

Издавач:
Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева

За издавача:
Небојша Осџојић, директор

Аутор:
Зоран А. Живановић

Редакција:
**Небојша Осџојић, Зоран А. Живановић,
Славољуб Сиџарица**

Лектор:
Оља Манојловић

Рецензент:
Аца Видић

Компјутерска припрема, прелом, коректура и
дизајн:
Зоран А. Живановић

Штампа:
„Гала” Љуџице

Корице:
„Инџелекџа” Ваљево
Тираж: **150**

ISBN 86-84115-06-6

Завичајни музеј Коцељева
Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева

Зоран А. Живановић

Тамнавски писци

Каталог изложбе писаца завичајаца
општине Коцељева

Коцељева, 2005.

Предговор

Поштовани читаоче! Пред Вама је први и једини (до сада), преглед писаца завичајаца општине Коцељева у форми Каталога који прати истоимену изложбу посвећену 100-годишњици смрти књижевника Јанка Веселиновића.

До овог тренутка, у културној историји Тамнаве, овакво дело није угледало светлост дана. А није да није потребно. Због силине нашег заборавља (и незнања које из њега аутоматски проистекне), овакво дело је, рекло би се, и преко неопходно. Због нас самих, пре свега, али и због свих оних завичајаца који се снагом свога ума отргоше из колотечине просечности и поколењима оставише на дар плодове својих духовних напора.

Да са њиме раде што им воља.

Каталог писаца завичајаца општине Коцељева није замишљен да буде строго научно дело које ће (искључиво) на основама егзактне методологије просечно заинтересованом читаоцу презентовати само сувопарне и монотоне податке. У случају овог Каталога такав концепт је напуштен како би се оваква врста литературе, ипак (колико је то уопште и било могуће) на што прихватљивији начин приближила сваком просечно заинтересованом читаоцу. Али, ипак, у знатној мери су задржане и све битне основе методолошког приказа овакве литературе како би се испоштовао концепт литералне форме који је било немогуће избећи.¹

¹ За научно егзактан концепт био-библиографске обраде ауторских података треба консултовати поједине релевантне Лексиконе, као што је, рецимо, капитално дело "Лексикон писаца Југославије", у издању Матице српске из Новог Сада, а на подручју Подриња треба, свакако, консултовати библи-

На самом почетку треба разјаснити и неколико нејасноћа које се читаоцу одмах наметну када се ова књига узме у руке. То су, пре свега, критеријуми који су одлучивали о томе ко ће све од тамнаваца који су се бавили, или се још увек активно баве писаном речју, ући у овај Каталог. Па да кремено редом.

Први и основни критеријум који неки писац треба да испуни (како би се нашао у овом Каталогу), јесте тај да он рођењем припада територији општине Коцељева.²

Други основни критеријум који је требало испунити, јесте тај да се иза себе мора имати штампана сопствена књига.³ Дакле, у овај Каталог неће бити увршћени они аутори који су написали и негде објавили само једну или више краћих литералних форми као што су: појединачни литерални

ографске радове једног од водећих српских библиографа: Добрила Аранитовића из Библиотеке шабачке у Шапцу.

2 Овај критеријум није испоштован само у два случаја: у случају Лазара Теодоровића из Каоне и у случају Јанка Веселиновића из Салаша Црнобарског. У њиховом случају то је намерно урађено због огромног историјског значаја ове две личности које су, тако рећи, цео свој живот уткале у тамнавски крај - Лаза у Свилеуви а Јанко и у Свилеуви и у Коцељеви. Колика је дубина њиховог трага који су за собом оставили говори и чињеница да их народ овиг краја са поносом сматра и својта за своје.

3 И у случају овог критеријума одступљено је од наметнутог правила - у два случаја. С разлогом, рекло би се. Одступање је извршено у случају војводе Поп Луке Лазаревића из Свилеуве и у случају Лазара Теодоровића из Каоне. У оба случаја пресудну улогу имала је чињеница да су њих двојица веома важне историјске личности које су у своје време били једни од најписменијих Срба. Такође, у њихово време (на самом почетку XIX века), штампање појединачних ауторских повезаних књига у Србији била је права реткост. У то време писање и преписивање (тј. копирање и умножавање) писане речи рађено је (у 99% случачева), само на табацима хартије. Из тих разлога није било могуће пренебегнути и такву врсту заоставштине, и писце таквог наслеђа изоставити.

и стручни радови, прикази, расправе и чланци публиковани којекуде, као ни новинарске колумне, каталози изложби, позоришних и концертних представа, већ само, и пре свега - ауторска књига, па тек онда и остале литералне форме, ако постоје.⁴ Наравно, тематика је небитна.⁵

Исто тако, није било у компетенцији аутора овог Каталога да даје вредоносне оцене појединих наведених дела. За то постоји суд времена.

Треба нагласити и да (евентуално), постоји могућност да аутор за ово издање Каталога није био у могућности (због сопствене необавештености, пре свега) да прикупи и дође до података о сваком завичајцу који је испунио основне критеријуме за увршћивање у ову публикацију. Аутор се унапред извињава за такве ненамерне пропусте.

Исто тако, ауторово је право и обавеза да испоштује основне критеријуме прописане за реализацију оваквог типа литералног дела, па зарад њих није био у могућности ни да поједине ауторе завичајце изостави из овог издања.

Методологија примењена у навођењу основних података у Каталогу о ауторима и њиховим делима, базирана је на следећем концепту:

- прво је навођена ауторова биографија,⁶
- затим, навођена је ауторова библиографија,⁷

4 Поштујући овај критеријум, логично је да у овом Каталогу неће бити заступљени они тамнавци који су написали и објавили само по неколико радова, чланака, расправа или неких других краћих литералних форми (есеј, прича, песма, афоризми, итд.). Али, исто тако ни новинари, преводиоци, главни и одговорни уредници и приређивачи туђих дела. Такође, ни сликари, као ни музичари.

5 Сасвим је неважно којем жанру припада штампано ауторско дело и којом се тематиком бави.

6 ...добијена лично од аутора, када је то било могуће, или преузета из литературе.

7 Редоследом како су библиографске јединице и штапане.

- и на самом крају, дата је и литература која се односи на датог аутора и његово дело. Наравно, са свим оним подацима који су, тренутно, били на располагању и доступни.

Аутори у Каталогу нису навођени по азбучном редоследу, већ по хронологији заснованој на првенству рођења.

Такође, свакако да треба још једном нагласити да је повод за издавање овог Каталога важан јубилеј из културне историје Тамнаве, тј. „**100 година од смрти српског писца Јанка Веселиновића**” који је нераскидиво био везан и за Тамнавски крај. У спомен обележавања тог датума издаје се и овај Каталог писаца општине Коцељева кога, истовремено, прати и адекватна изложба свих писаца завичајаца са територије коцељевачке општине, али, и књижевно вече истих тих писаца завичајаца.⁸

Сигурно је и да у догледно време општина Коцељева (коначно) треба да добије и свој први прави Лексикон писаца завичајаца базиран на строго научно-егзактном методолошком концепту. Надајмо се да ће се то десити у некој догледнијој будућности, а до тада, ту празнину ће колико-толико попунити ово Катошко издање.

У Коцељеви,
на Видовдан, 2005. године.

Аутор

⁸ Наравно, књижевно вече свих оних завичајаца који су, хвала Богу, још увек живи и здрави и који хоће и могу да присуствују таквом једном културном догађају.

I

војвода Поп Лука Т. Лазаревић 1774-1852.⁹



1. Биографија

Лука Лазаревић родио се око 1774. године у Свилеуви од оца Тодора и мајке Јевросиме. Још као малог усвојио га је његов стриц Лазар, који је имао четири кћери и само једног сина - Ранка.

У то време и Лазар и његов брат Тодор живели су заједно са својим породицама (женама и децом) у заједничкој кући, чинећи на тај начин једну велику сеоску породичну заједницу познатију под именим „Задруга”.

Око 1789. године, Луку је његов брат од стрица обер-кнез Ранко, послао на школовање у Сремске Карловце, у тадашњу Аустрију.

⁹ Портрет војводе Поп Луке Лазаревића из Свилеуве насликао је (неколико година пред Лукину смрт), чувени српски сликар **Урош Кнежевић** (1811-1876). Оригинални Лукин портрет данас се чува у Народном музеју у Београду. Међутим, за потребе својих фондова, Лукин портрет данас се налази (привремено) у Историјском музеју Србије, где се, такође, данас чувају и Лукини оригинални пиштољи, као и остале његове личне ствари (крст, и Молитвеник).

Убрзо, по повратку са школовања 1793. године, Лука се (1795. г.) жени Маријом, кћерком неког Максима Пејића из села Забрдице у ваљевском округу, затим се запопио и добио за парохију Коцељеву и Љутице. Лука је са Маријом провео у браку седам година и добио два сина: Михаила и Кузмана. Године 1802., Лукина жена Марија је изненада умрла.

Пар година касније, Лука је организовао устанак против Турака у тамнавском крају, истовремено када и његови рођаци Ненадовићи у ваљевској нахији и Карађорђе у Шумадији. Прву борбу са Турцима Лука је водио у свом родном селу Свилеуви од 23. до 28. фебруара 1804. године (по старом календару). После првих борби, истакавши се својим јунаштвом и одлучношћу, постаје комадант устаничких трупа у Посавотамнави. Најжешће борбе на територији Подриња вођене су 1806. године. Тада се Лука истакао као храбар, одлучан и способан командант.

Некако у то време, војвода Поп Лука Лазаревић се по други пут оженио и то девојком Данојлом, пореклом из Јадра, која је била кћер Аћима и Ружице Тодоровић из рађевског села Цветуље. Убрзо затим Лука је са Данојлом добио и првог сина Ђорђа.

Лука се нарочито истакао, као командант српске коњице, у бици на Мишару 1. августа 1806. године (по старом календару). Под његовом командом скривена коњица у Жабару изненада је напала Турке иза леђа, унела велику пометњу у непријатељске редове и одлучила ток битке, а самим тим и победу устаника на Мишару. Тада је Лука погубио чувеног Кулин-капетана, а и сам је био веома тешко рањен.

Када је почетком 1807. г. коначно ослобођен Шабац, Поп Лука Лазаревић постављен је за

његовог првог команданта. На тој дужности остао је све до пропасти Првог српског устанка. Као командант града, заједно са шабачким Магистратом, решавао је многобројне и сложене проблеме једне државе која се тек рађала.

И поред свих многобројних и сложених задатака, Поп Лука Лазаревић командовао је и српским војним јединицама и учествовао у многобројним борбама против турских ордија. Најжешће борбе у Подрињу вођене су 1810. године и то, углавном, у Лозници када је Лука био опет веома тешко рањен. Није било скоро ни једне борбе у Шабачкој нахији у току устанка у којој није учествовао и Поп Лука Лазаревић.

У јануару 1811. г., иако је после борби у Лозници откривено да је са Јаковом Ненадовићем и групом војвода радио на обуздавању Карађорђево самовоље, потврђено је, ипак, његово раније постављење за војводу двеју кнежина: Тамнаве и Посавине, које су имале 53 села. Пет месеци после тога, у јуну 1811. године, постављен је и за команданта одбране сектора на Дрини, заједно са протом Матејом Ненадовићем. Под њихову команду стављене су ваљевска, шабачка, соколска и лозничка нахија. Тако је, истовремено, Поп Лука Лазаревић вршио три веома одговорне дужности.

Падом Србије 1813. г., и пропашћу Првог устанка, Лука је заједно са својом породицом и осталим српским главешинама прешао у Срем. Проживео је судбину српских избеглица у Аустрији: карантин, принудни боравак у одређеним местима, стара подозрења и сумњичења, и на крају, одобрење за исељење у Русију.

Од 1814. г., Лука се налази у Хотину у Басарабији, у Русији, и прима пензију од руског цара и владе.

Лукин син Ђорђе умро је пре њиховог доласка у Хотин, 26. октобра 1814. године. У Хотин су са Луком и његовом породицом дошла и деца обер-кнеза Ранка Лазаревића: кћер Марија и син Марко. Лука и Данојла су у Русији, у избеглиштву, добили још три сина: Влади-мира, Александра и Константина.

У Русији су старији Лукини синови (од прве жене Марије), Михаило и Кузман, ступили у руску војну академију и постали руски официри. Међутим, у руско-турском рату 1829. године, Михаило се показао као необично храбар официр. Два пута је рањен. Тек што се мало опоравио, он се вратио на фронт и у једном јуришу погинуо.

Када се 1833. године, на позив књаза српског Милоша Обреновића, вратио у Србију, Лука је од народа свечано дочекан као жива легенда. Постављен је за члана шабачког Магистрата и поклоњена му је кућа у Шапцу, преко пута конака Јеврема Обреновића. Лукин син Кузман није се 1833. г. вратио са Луком и Данојлом у Србију. Он је као руски официр остао у Русији.

Међутим, Поп Лука, легендарни јунак из Мишарског боја, и из многих других борби, није имао мирну и спокојну старост. Због зависти полтрона губио је државну службу и опет је добијао. У току 1842. г., прво је био ухапшен од Обреновића, а затим је, исте године, постао члан Државног савета под Александром Карађорђевићем.

Лука је по други пут постао удовац 1842. године када је његова жена Данојла умрла у својој 52-гој години живота.

Лука је случајно избегао смрт за време крваве Катанске буне 1844. године, када је убијен

и његов синовац, тј. капетан Марко, син обер-кнеза Ранка Лазаревића.

Пошто је послед њих година често побољвао, Лука је (са саветничком платом), пензионисан јануара 1847. године. Пензионисан је са чином пуковника и звањима кавалера и члана Државног савета - највишег органа законодавне и управне власти у тадашњој Србији.

Лукини синови Владимир и Александар (од жене Данојле), за Лукиног живота су се појенили и добили своју децу. Лукин и Данојлин трећи син Константин, када је постао каплар, напустио је војску и убрзо потом и умро.

Поп Лука Лазаревић умро је 29. априла 1852. године у дубокој старости, са четрнаест рана на телу, у својој кући у Шапцу. Један куршум у телу однео је са собом у гроб. Обзнанивши његов одлазак „Шумадинка” је написала:

*„Сруши се ојџи један живи сјоменик
наше истјорије, угаси се једна звезда на срјској
земљи, која ће на срјском небу, док год Срјсјиво
јраје, сијати. То је онај коме међу мрјивим
војводама овога века можемо у јунашјиву само
Хајдук-Вељка ујоредији, а међу живима бада-
ва ћемо му равна јражији”*

Сутрадан је, уз огромно учешће Шапчана и пријатеља из целе Србије, сахрањен „уза цркву шабачку, с јужне сјране њене”. Изнад гроба постављена му је мермерна плоча са стиховима песника Јована Илића:

*„Крејком мишицом, срцем вијешкијем
У најгоре доба јо Србина
Кад јроцвиље мало и велико
И Србија, земља јоносија
Крвавијем сузам јројлакала*

*Роду своме ѿслуживши верно
Овде лежи Лазаревић Лука
Шћиий Поцерја, цвей срїских јунака
А ѿсинак врла Карађорђа
Просїа земљо, којано га скриваш
Својом тїе је оїкуїио крвљу.*

Војвода Поп Лука Лазаревић је за живота опеван у „Србијанки” Симе Милутиновића Сарајлије и песмама Филипа Вишњића: "Бој на Мишару", "Лука Лазаревић и Пекзо", "Сїанић Сїанојло", "Бјелић Игњайије", "Хвале Чуїакева", "Бој на Лозници", "Бој на Салашу", "Милош Сїојићевић и Мехо Ору-
џић", и "Лазар Муїай и Арайин".

У две трећине својих песама, у којима је опевавао ослободилачку борбу српских устаника, Филип Вишњић је певао о Луки Лазаревићу.

Сем тога, Јован Јовановић Змај унео је у своје „Снохвайице” Вишњићеву песму „Пої Лука и Пекза Мемед ага”.

Поред њих, Луку су опевали и други српски песници и писци, а о њему су исцрпно писали и историчари, публицисти и новинари.

Лукина родна Тамнава одужила му се спомеником у његовом родном селу Свилеуви, а по многим градовима широм земље Србије његовим именом назване су многе улице.

2. Библиографија¹⁰

2.1 Писма

1. Лукино писмо миџировачком трговцу Димитрији Пуљевићу поводом набавке џебане, од 27. маја 1806. године, публикувано у форми фотокопије, без транскрипције, У: „**Ране Луке Лазаревића**”, аутор: Брана Димитријевић, с. 36, штампано у: Годишњак села Свилеуве, број 2, Друштво за изучавање историје Свилеуве, Свилеува, 2004., с. 29-36;

2. Лукина пресуда удовици Јовани Меленић из Деловодног протокола Маџистраиша шабачког од 11. априла 1808. г., публикувано у: „**Лука Лазаревић у Протоколу Шабачког маџистраиша и Деловодном протоколу Карађорђа Пејровића**”, аутор: Славко Богојевић, с. 37, штампано у: Сабор Поп Лука Лазаревић, Зборник радова, бр. 1, Коцељева, 2004., с. 37-46;¹¹

3. Лукино писмо: „Свидетелство народње” упућено грофу Цукајо из војног логора у Лешници од 21. августа 1810 г., публикувано у: „**Лука Лазаревић у завери против Карађорђа**”,

¹⁰ За време своје дугогодиш еанагажованости око државних послова, као један од најписменијих људи тадаш е Србије, Лука је исписао многе странице разних докумената и писама. Само мали део те богате документације из његовесачуване заоставштине публикуван је, док остатак чека на своје објављивање е. Оно што је публикувано (због свог аутентичног и драгоценог историјског садржаја), биће наведено у овој Лукиној Био-библиографији, хронолошким редоследом, онако како их је њиховаутор и писао.

¹¹ На овом месту треба нагласити да је Протокол шабачког магистрата од 1808. до 1812. године у потпуности публикуван у: *Гласник Српског ученог друштва, 2-ги одељак*, Београд, 1868.

аутор: Велибор Берко Савић, с. 33, штампано у: Сабор Поп Лука Лазаревић Зборник радова, број 1, Коцељева, 2004, с. 31-36 (фотокопија писма на страни 36);

4. *Лукино писмо упућено књазу Милошу Обреновићу из Кишњева у Русији од 9. маја 1817. г.*, публикувано у: „**Лука Лазаревић у избежљиву од 1813. до 1833. године**”, аутор: Милан Д. Лазић, с. 49, штампано у: Сабор Поп Лука Лазаревић, Зборник радова, бр. 1, Коцељева, 2004., с. 47-52 (фотокопија писма на стр. 52);

5. *Лукино писмо упућено Михаилу Теодоровићу Герману из Кишњева у Русији од 28. априла 1819. г.*, публикувано у: „**Лука Лазаревић у избежљиву од 1813. до 1833. године**”, аутор: Милан Д. Лазић, с. 49, штампано у: Сабор Поп Лука Лазаревић, Зборник радова, број 1, Коцељева, 2004., с. 47-52;

6. *Лукино писмо упућено Михаилу Теодоровићу Герману из Месечка Скуљан од 26. октобра 1819. г.*, публикувано у: „**Лука Лазаревић у избежљиву од 1813. до 1833. године**”, аутор: Милан Д. Лазић, с. 50, штампано у: Сабор Поп Лука Лазаревић, Зборник радова, број 1, Коцељева, 2004., с. 47-52;

7. *Лукино писмо упућено Михаилу Теодоровићу Герману из Месечка Скуљан од 22. јуна 1820. г.*, публикувано у: „**Лука Лазаревић у избежљиву од 1813. до 1833. године**”, аутор: Милан Д. Лазић, с. 50, штампано у: Сабор Поп Лука Лазаревић Зборник радова, бр. 1, Коцељева, 2004., с. 47-52;

8. *Лукина лична изјава даја Суду окружа шабачког од 25. јуна 1834. г.*, публикувано у: „**Лука Лазаревић у Шайцу по повраћку из избе-**

џлишићва 1833-1840.”, аутор: Момчило Исић, с. 55-56, штампано у: Сабор Поп Лука Лазаревић, Зборник радова, бр. 1, Коцељева, 2004., с. 53-64;

9. *Лукино писмо к њазу Милошу Обреновићу упућено из Шайца 17. јануара 1839. г.*, публиковано у форми фотокопије, без транскрипције, У: *„Лука Лазаревић у Шайцу по џоврајку из избеџлишићва 1833-1840.”*, аутор: Момчило Исић, с. 64, штампано у: Сабор Поп Лука Лазаревић, Зборник радова, бр. 1, Коцељева, 2004., с. 53-64;

3. Литература¹²

1. Вук Стефановић Караџић, Прва година српског војевања на Дације, У: Даница -Забавник за годину 1828., Беч, 1828, с. 136-221, али, и реиздање оригинала поводом стогодишњице Вукове смрти: Сабрана дела Вука С. Караџића, Даница 1826, 1827, 1828, 1829, и 1834, Просвета, Београд, с. 322-353;

2. Прота Матеја Ненадовић, Мемоари џрошје Маџеје Ненадовића, Уредник: Љуба Ненадовић, Београд, 1867, али, и у једном од каснијих реиздања, Уредник: Ђ. Јовановић, Југословенска к њига, Београд, 1951, с. 76-83;

¹² У списку литературе о Поп Луки Лазаревићу (за потребе овог Каталога), биће дате само оне Библиографске јединице које се дитректно (и у потпуности) односе на Луку. Неће бити наведена сва она дела у којима се Лука само спомиње у контексту историјских догађаја у којима је он и учествовао. Такође, одабрана литература о Поп Луки Лазаревићу биће наведена оним хронолошким редоследом како је и излазила из штампе.

3. Милан Ђ. Милићевић, *Кнежевина Србија*, Београд, 1876, с. 434-440, али, исто тако и у једином фотореплинт реиздању у оригинала: Слобода, Београд, 1973. с. 434-440;

4. Константин Ненадовић, *Живої и дело великог Борђа Пеїровића - Карађорђа, врховног вожда, ослободиоца и владара Србије, и живої његови војвода и јунака као градиво за србску историју од године 1804. до 1813.*, Књига II, Штампарија Јована Н. Вернаја, Беч, 1884., с. 543-569;

5. Милан Ђ. Милићевић, *Поменик знамениїих људи у србског народа новијег доба, XXVII књига Чуїићеве задужбине*, Српска краљевска штампарија, Београд, 1888., с. 287-292;

6. Лука И. Лазаревић, *Узор-виїез Пої Лука Лазаревић*, Штампарска радионица војног министарства, Београд, 1900., (одштампано из "Витеза"), али, и као фототипско реплинт реиздање оригинала Народне библиотеке "Жика Поповић" Шабац из 1996. године;

7. Љубомир Павловић, *Анїроїогеографїја ваљевске Тамнаве, Срїски еїнографски зборник, Насеља срїских земаља, књига VIII*, Српска краљевска академија, Београд, 1912, с., фуснота 3, али, и у реиздању оригинала: АСЛ, Београд-Уб, 1998, с. 148-149, фуснота 3;

8. Аксентије Д. Лекић, *Поеїски лик војводе Луке Лазаревића*, У: Годишњак историјског архива, IV, Историјски архив Шабац, 1967, с. 137-159;

9. Вукосава Лекић, *Први и други срїски усїанак у делима к ижевника* У: Годишњак историјског

архива, VI, Историјски архив Шабац, 1968, с. 167-227;

10. Станоје Филиповић, *Подринске војводе-Пої Лука Лазаревић*, У: Годишњак историјског архива, VI, Историјски архив Шабац, 1968, с. 63-166, али, исто тако и у посебном отиску ове студије штампаном као посебан сепарат: Годишњака историјског архива VI, Историјски архив Шабац, Шабац, 1969.;

11. Владимир Стојанчевић, *Шабац и Шабачка нахија од избијања Првог устјанка до краја кнез-Милошеве владе*, У: Шабац у прошлости, књига 2, РНИРО „Глас Подриња, Шабац, 1980, с. 5-161;

12. Станоје Филиповић, *Први и други срїски устјанак*, У: Посавотамнава, (Монографија), СО Коцељева, СО Владимирци и Фонд НОБ Подриња Шабац, Шабац, 1983, с. 85-125;

13. Владимир Стојанчевић, *Срїска национална револуција и обнова државе од краја XVIII века до 1839. године*, У: Историја српског народа од првог устанка до Берлинског конгреса 1804-1878, Историја српског народа, Књига V, Том I, Српска књижевна задруга, Београд, 1994, с. 5-161;

14. Богдан Секендек, *Први срїски устјанак у Подрињу*, Задужбинарско друштво „Први српски устанак” Мишар и Дом културе „Вера Благојевић” Шабац, Шабац, 1999.;

15. Новица Прстојевић, *Вождов коњаник Пої Лука Лазаревић*, Удружење грађана „Спорт у Подрињу” Шабац, Шабац, 2000.;

16. Сима Милутиновић Сарајлија, *Описаније ̄.*

Луке Лазаревића и његове куће и породице, У: Житија устаника, Приредио: Милорад Радевић, Библиотека „Јанко Веселиновић Коцељева, Коцељева, 2003, с. 5-40;

17. Група аутора, *Сабор Поп Лука Лазаревић, Број 1*, (Зборник радова), Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева, Коцељева, 2004.;

18. Зоран А. Живановић, *Бој на Свилеуви 23-28. фебруар 1804*, У: Годишњак села Свилеуве, бр. 2, Друштво за изучавање историје Свилеуве, Свилеува, 2004, с. 3-12;

19. Брана Димитријевић, *Ране Луке Лазаревића*, У: Годишњак села Свилеуве, бр. 2, Друштво за изучавање историје Свилеуве, 2004., с. 29-36;

21. Живко Д. Лазаревић, *Ко су Лазаревићи*, У: Годишњак села Свилеуве, бр. 2, Друштво за изучавање историје Свилеуве, Свилеува, 2004, с. 209-211;

22. Зоран А. Живановић, *Бој на Свилеуви од 23. до 28. фебруара 1804. године*, Самостално ауторско издање, Коцељева, 2004.

На самом крају овог Лукиног приказа треба рећи да се у оквиру манифестације „Сабор Поп Лука Лазаревић” планира и издавање посебне Лукине ауторске књиге која би садржавала целокупну Лукину кореспонденцију и сву његову службену документацију, штампану под његовим именом.

II

Лазар Т. Теодоровић 1781-1846.¹³



1. Биографија

Лазар је рођен у селу Каони око 1781. године, у породици имућног трговца Теодора Јовановића, који је имао средстава и жеље да школује свог природно обдареног сина.

Лазар се основној писмености научио код приватних учитеља у Србији, а онда је прешао у Сремске Карловце где је учио гимназију 1798. и 1799. године. Из Карловца прешао је у Сегедин где је две године учио филозофију, а онда се поново вратио у Карловце, али у Богословију у којој је учио од 1803. до 1804. године.

У Србију се вратио следеће 1805. године и одмах је постао писар код кнеза Јакова Ненадовића. После слома Првог српског устанка, Лазар је, заједно са осталим српским главешинама, отишао за Русију. У Русији је за

¹³ Портрет Лазара Теодоровића урадио је сликар Јован Исачковић, око 1839. године. Данас је овај портрет власништво Народног музеја у Београду.

Карађорђа писао извештаје руском цару о устанку у Србији.

Из Русије се вратио тек 1819. године. По доласку у Србију, као веома образованог за оно време (говорио је руски, немачки и латински језик), узео га је кнез Милош Обреновић у Кнежевску канцеларију за писара.

Тада се оженио богатом наследницом Маријом, кћерком обер-кнез Ранка Лазаревића из Свилеуве. После тога Лазар се преселио трајно на имање и у кућу своје жене Марије у Свилеуви.

Након две године службовања код кнеза Милоша дошао је у његову немилост зато што се отворено ставио на страну кнегиње **Љубице**. Спасео се захваљујући помоћи руског посланика.

Старајући се у Свилеуви о великом имању своје супруге, Лазар је често одсуствовао из Крагујевца. За време свог службовања код кнеза Милоша ишао је у више дипломатских мисија у Цариград и Русију. Радио је као члан „Исправичества” (Окружне управе и Суда). Када је изгласан Сретенски устав 2. фебруара 1835. године, Лазар Теодоровић је постављен за „дејствитељног” саветника и министра правосуђа.

После одласка са власти кнеза Милоша Обреновића, као истакнути уставобранитељ постао је члан Совјета, и у том звању остаје под владом кнеза Михаила Обреновића и под владом **Александра Карађорђевића**.

Када је његова жена Марија звана „Дева” умрла око 1841. године, Лазар се поново оженио Јелком, сестром Димитрија Црнобарца, и са њом добио једну кћерку. Када је добио своје прво дете, Лазар је тада имао преко 60 година

живота.

Као znalца више страних језика, послали су га 16. октобра 1843. године за капућехају (амбасадора) српског у Цариград. У Цариграду је и умро 1846. године, а у Цариграду је и сахрањен, у порти цркве св. Петке у (X)ашоју.

2. Библиографија¹⁴

2.1 Писма

1. *Караћорђево извештај руском цару о стању у Србији*, У: Гласник Друштва србске словесности, Свеска IV, Београд, 1852., с. 152-184;
2. *Лазино писмо шабачком начелнику Миљку Марковићу упућено из Свилеуве 22. августа 1842. године*, публикувано у: „**Лука Лазаревић и Вучићева буна**”, аутор: Велибор Берко Савић, с. 69, штампано у: Сабор Поп Лука Лазаревић - Зборник радова, Број 1, Коцељева, 2004., с. 65-72;
3. *17 Лазиних писма из Цариграда посланих Илији Гарашанину у времену од 1. децембра 1843. до 5. децембра 1846. г.*, публикуваних у: „**Цариградска писма Лазара Теодоровића Илији Гарашанину**”, аутор: Станиша Војиновић, с. 126-151, штапаних у:

¹⁴За време своје дугогодишње ангажованости око државних послова, као један од најписменијих људи тадашње Србије, Лаза је исписао многе странице разних докумената и писама. Само је мали део те богате документације из његове сачуване заоставштине публикуван. Оно што је публикувано (због свог аутентичног и драгоценог историјског садржаја), биће наведено у овој Лазиној био-библиографији, хронолошким редоследом, онако како их је њихов аутор и писао.

Годишњак села Свилеуве, Број 2, Друштво за изучавање историје Свилеуве, Свилеува, 2004., с. 123-151.

3. Литература¹⁵

1. **Милан Ђ. Милићевић**, *Поменик знаменитијих људи у србској народа новијег доба, XXVII књига Чујићеве задужбине*, Српска краљевска штампарија, Београд, 1888., с. с. 716;
2. **Станоје Филиповић**, *Први и други српски устанак*, У: Посавотамнава, СО Коцељева, СО Владимирци и Фонд НОБ Подриња Шабац, Шабац, 1983., с. 120-121;
3. **Богдан Секендек**, *Први српски устанак у Подрињу*, Задужбинско друштво „Први српски” устанак Мишар и Дом културе „Вера Благојевић” Шабац, Шабац, 1999., с. 104-105;
4. **Гордана Павловић-Лазаревић и Растко Јовановић**, *Лазар Теодоровић*, У: Министри просвете Србије 1811-1918, Педагошки музеј Београд, Београд, 2000., с. 34;

¹⁵У списку литературе о Лазару Теодоровићу (за потребе овог Лексикона), биће дате само оне библиографске јединице које се директно (и у потпуности), односе само на Лаза. Неће бити наведена сва она дела у којима се Лаза само спомиње у контексту историјских догађаја у којима је он и учествовао. Такође, одабрана литература о Лазару Теодоровићу биће наведена оним хронолошким редоследом како је и излазила из штампе.

5. **Станиша Војиновић**, *Најиси о смрти Лазе Теодоровића*, У: Годишњак села Свилеуве, Број 1, Друштво за изучавање историје Свилеуве, Свилеува, 2003., с. 53-57;
6. **Живко Д. Лазаревић** и **Зоран А. Живановић**, *Родослов Пој Луке Лазаревића*, У: Сабор Поп Лука Лазаревић, Зборник радова, Број 1, Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева, Коцељева, 2004., с. 93.

На самом крају овог Лазиног приказа треба рећи да се у оквиру манифестације „Сабор Поп Лука Лазаревић” планира и издавање посебне Лазине ауторске књиге која би садржавала целокупну Лазину кореспонденцију и сву његову службену документацију, штампану под његовим именом.



III

Никанор (Никола) Г. Ружичић 1843-1916.¹⁶

1. Биографија¹⁷

Никанор Ружичић (световно име Никола), рођен је у селу Свилеуви, 15. априла 1843. године. Отац Григорије и мајка Јелена били су земљорадници. Основну (четворогодишњу) школу завршио је у Свилеуви, полугимназију у Шапцу, Богословију у Београду и Духовну академију у Кијеву.

Као парохијски капелан остао је удов (удовац), па се после тога замонашио у манастиру Букову. Рукоположен је за синђела.

Епископ неготински предложио га је за професора Богословије у Београду.

¹⁶ Фотографија Никаноровог портрета преузета је из: Сава Вуковић - епископ шумадијски, У: *Српски јерарси од IX до XX века*, Београд-Подгорица-Крагујевац, 1996, с. 357.

¹⁷ Никанорова биографија у потпуности је преузета из: Добрило Аранитовић, *Био-библиографија Никанора Ружичића*, У: *Годишњак села Свилеуве, бр. 1*, Друштво за истраживање историје Свилеуве, Свилеуве, 2003, с. 39-52.

За време српско турског рата 1876-1878. г. био је војни свештеник.

Професорски испит положио је 1881. године, када је постао и ректор Богословије. На тој дужности остао је до 4. маја 1886. године, када је рукоположен за епископа Жичког.

Први пут је пензионисан 28. маја 1889. године. После пензионисања живео је у Загребу и Цетињу, где се бави научним истраживањима и описима манастира, а затим у Тибингену у Немачкој студира Теологију и филозофију.

Изабран је за епископа нишког 17. априла 1898. године и на овом положају остаје до пензионисања 1911. године. Због бурног темперамента као епископ нишки наилазио је на отпоре међу свештенством. Водио је низ полемика, а оптужбе на његов рад и поступке разматрали су Архијерејски синод и Народна скупштина.

Никанор Ружичић је био државни саветник и сенатор, члан Српске краљевске академије и Научног друштва у Новом Саду. Бавио се историјом српске цркве, описом манастира и рукописа, канонским правом, етичким и филозофским питањима, беседништвом, а писао је путописе и пасторалне посланице.

Своју имовину завештао је просвети и библиотеци Београдске богословије. Након оснивања богословског факултета у Београду, у његовој кући је отворен први интернат студентата теологије.

Сарађивао је у низу часописа и листова, календара и других повремених издања: *Сион* (1874-1875), *Хришћански весник* (1885), *Стираринар* (1890), *Весник Српске цркве* (1892, 1894, 1896-1897), *Просвјетџа* (Цетиње) (1894, 1897), *Глас епархије Нишке* (1898, 1907-1909), *Вечерње*

новосїи (1898), Дневни лиосї (1898), Жича (календар) (1898), Сїоменик Срїске краљевске академије (1898, 1900), Наш календар (Ниш 1900), Глас (календар) (Ниш 1900), Православни свешїеник (1904), Пасїирска реч (1906), Црква (календар), (1935).

Никанор Рижичић је умро у Београду 16. октобра 1916. године, где је и сахра њен.

2. Библиографија¹⁸

2.1. Посебна издања

1. НОМОКАНОН О БРАКУ или Нова ручна књига за сваког у опште а нарочито за свештенике и богослове, с додатком о сродству за правнике од Николе Ружичића, Државна штампарија, Београд, 1880.;

2. НОМОКАНОН СРПСКЕ ЦРКВЕ од Никанора Ружичића, К .1, Теорија каноничког права, Краљевско-српска штампарија, Београд, 1882.;

3. БЕСЕДА којом је ректор Богословије Никанор закључио школску 1881-2. годину у Богословији, Краљевско-српска државна штампарија, Београд, 1882.;

4. ДВЕ РЕЧИ протосинђела Никанора говорене ученицима Богословије у почетку и на завршетку школске 1882-3 године у Београду, Државна штампарија, 1883.;

¹⁸ Никанорова библиографија у потпуности је преузета из: Добрило Аранитовић, *Био-библиографија Никанора Ружичића*, У: *Годишњак села Свилеуве, бр. 1*, Друштво за истраживање историје Свилеуве, Свилеува, 2003., с. 39-52.

5. ИСТОРИЈСКЕ СЛИКЕ СВЕШТЕНОБИ-БЛИЈСКЕ ЕХЗЕГЕТИКЕ и развића исте од по-јаве њеног па до најновијег времена, Државна штампарија, Београд, 1885, прештампано из ча-сописа *Хришћански весник*;

6. РАЗЛИКА ФИЛОЗОФСКЕ ЕТИКЕ ОД ХРИШЋАНСКЕ ЕТИКЕ, НАУКА О МОРА-ЛУ ЧОВЕЧЈЕМ, Говор Никанора Ружичића, Државна штампарија, Београд, 1885.;

7. ТАБЛИЦЕ РАЗНОВРСНИХ ПРИМЕРА СРОДСТВА од Никанора Ружичића, Државна штампарија, Београд, 1886.;

8. КАНОНИЧКО ПИСМО православног епи-скопа жичког Никанора, Државна штампарија, Београд, 1887.;

9. ПАСТИРСКА ПОСЛАНИЦА епископа жи-чког Никанора, Државна штампарија, Београд, 1888.;

10. ПАСТИРСКЕ ПОСЛАНИЦЕ епископа Ни-канора, Државна штампарија, Београд, 1890.;

11. ПУТНЕ БЕЛЕШКЕ С ПУТА владике Никанора, Штампарија Ђорђа Мунца, Ниш, 1900.;

12. ИСТОРИЈА СРПСКЕ ЦРКВЕ од епископа Никанора Ружичића, Књига 1-2; К . 1, Српска штампарија, Загреб, 1893, К . 2, Државна шта-мпарија, Београд, 1895.;

13. ПРИМЕРИ СРОДСТВА од Никанора Ружи-чића, Српска штампарија, Загреб, 1893., Друго издње;

14. РАЗВАЛИНЕ МАНАСТИРА СВ. АРХА-НГЕЛА МИХАИЛА НА ПРЕВЛАЦИ, Пише

Никанор Ружичић, Штампарија Петра К. Танасковића, Београд, 1894, Прештампано из *Весника Српске цркве*;

15. GROSS-ZUPAN STEPHAN NEMANJA UND SEINE BEDEUTUNG FWR DEN SERBISCHEN STAT UND DIE SERBISCHE KIRCHE, Jena, 1897., Није виђено;

16. ИМЕНИК, КАТАЛОГ цариградских патријара, римских папа, српски првојустинијанско-охридских архиепископа и жичко-пећских архиепископа патријара, Саставио е. Н. Ружичић, Штампарија Петра К. Танасковића, Београд, 1897., прештампано из *Весника Српске цркве*;

17. АРХИПАСТИРСКА ПОСЛАНИЦА православног епископа нишког Никанора, Штампарија Ђуре Станојевића, Београд, 1898.;

18. АРХИПАСТИРСКА ПОСЛАНИЦА православног епископа нишког Никанора, Штампарија Ђорђа Мунца, Ниш, 1898.;

19. АРХИПАСТИРСКА ПОСЛАНИЦА православног епископа нишког Никанора, Штампарија Ђуре Станојевића, Београд, 1899.;

20. АРХИПАСТИРСКА ПОСЛАНИЦА епископа православног нишког Никанора, Београд, 1901.;

21. УСКРШЊА АРХИПАСТИРСКА ПОСЛАНИЦА епископа нишког Никанора, Прва нишка штампарија Ж. Радовановића, Београд, 1905.;

22. БОЖИЋНА ПОСЛАНИЦА епископа Никанора, Штампарија „Слобода” ,Ниш, 1906.;

23. ХРИСТОС СЕ РОДИ, Ниш, Штампариија, „Слобода” Ниш, 1906., Ускршња посланица епископа Никанора Ружичића;
24. СРОДСТВЕНИК, Упутство за изналажење степена сродства, Написао Никанор - епископ нишки, Државна штампариија ,Београд, 1906.;
25. УСКРШЊА ПОСЛАНИЦА епископа нишког Никанора, Штампариија Ж. Радовановића, Ниш, 1906.;
26. РЕЧ коју је говорио Преосвећени епископ Никанор у Саборној цркви, по повратку с пута из Дубровника, Штампариија Н. Радовановића, Ниш, 1906.;
27. КЊИЖЕВНА ДЕЛА епископа нишког Никанора, Књиге: 16. 17, 18, и 19, Ниш:
Књига 16: *Архијасѿирске ѿсланице, Свеска 2*, Штампариија Ђорђа Мунца, Ниш, 1907.;;
Књига 17: *Дубровник у ѿрошлосѿи и садаш осѿи*, 1907.;;
Књига 18: *Беседе и речи, Свеска 3*, 1908.;;
Књига 19: *Беседе и речи*, Штампариија: Нова акционарска штампариија, 1909.;
28. УСКРШЊА ПОСЛАНИЦА од епископа нишког Никанора, Штампариија Ж. Радовановића, Ниш, 1907.;
29. УСКРШЊА ПОСЛАНИЦА од епископа нишког Никанора, Штампариија Ж. Радовановића, Ниш, 1908.;
30. БОЖИЈА ПОСЛАНИЦА од епископа нишког Никанора, Државна штампариија Краљевине Србије, Београд, 1908.;

31. АРХИПАСТИРСКА ПОСЛАНИЦА ПОВОДОМ НАЈНОВИЈИХ ДОГАЂАЈА, Посланица Епископа нишког господина Никанора, Нова акционарска штампарија, Ниш, 1908.;

32. БОЖИЈНА ПОСЛАНИЦА свој христољубивој и милој пастви својој, написао Никанор - епископ епархије нишке, Ниш, 1909.

2.2. Чланци, Расправе, Полемике

Епископ нишки, г. Никанор Ружичић написао је и публиковао око 50 чланака, расправа и полемика¹⁹

4. Литература²⁰

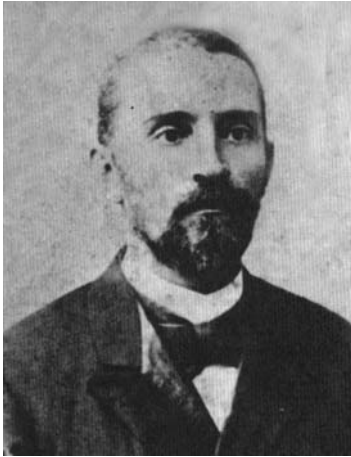
1. Милан Алексић, *Разговор епископа Никанора са уредником*, У: Православни свештеник, 1/1904, Београд, 1904., с. 14-15'

2. П. Мирски, *Епископ Никанор као историчар*, У: Хришћански весник, 27/1910., Београд, 1910., с. 666-672;

¹⁹ За потпуну библиографију Никанорових чланака, расправа и полемика видети: Добрило Аранитовић, *Био-библиографија Никанора Ружичића*, У: Годишњак села Свилеуве, бр. 1, Друштво за истраживање историје Свилеуве, Свилеуве, 2003, с. 39-52, а библиографске јединице које се односе на поменуте литералне форме налазе се на странама 44-49.

²⁰ У овом списку литературе (који је преузет из горе наведене био-библиографије Никанора Ружичића (из пера Д. Аранитовића), неће бити пренете све наведене библиографске јединице (којих има укупно 36), већ само оне најважније.

3. Таса Урошевић, *Никанор Ружичић, епископ нишки 1898-1911*, У: Преглед цркве епархије нишке, 14/1933, Ниш, 1933., с. 295-298;
4. Лука И. Лазаревић, *Никанор, владика*, У: Мали поменик, Београд, 1933., с. 251-252;
5. Властимир Ерчић, *Ружичић Никанор (световно име Никола)*, У: Именик професора и ученика Шабачке гимназије, Шабац, 1987., с. 130;
6. Сава Вуковић - владика *Никанор, епископ нишки 1898-1911.*, У: Српски јерарси од IX до XX века, Београд, 1987., с. 130;
7. Добрило Аранитовић, *Био-библиографија Никанора Ружичића*, У: Годишњак села Свилеуве, Број 1, Друштво за изучавање историје Свилеуве, Свилеува, 2003, с. 39-52;
8. Добрило Аранитовић, *Ружичић Никанор (Свилеува 1843. - Београд 1916.)*, У: Лексикон писаца Југославије, Књига VI, Матица српска, Нови Сад (у припреми).



IV

Лука И. Лазаревић 1857-1936.²¹

1. Биографија²²

Лука И. Лазаревић, директни рођак војводе Поп Луке Лазаревића, рођен је у Свилеуви 1. јануара 1857. године у земљорадничкој породици оца Ивана и мајке Марице.

Основну школу учио је у Свилеуви, нижу гимназију (од 1867. до 1871.), у Шапцу, а вишу гимназију (од 1871. до 1873.), у Београду.

Дипломирао је 1879. г. на Историјско-филолошком одсеку Филозофског факултета Велике школе у Београду.

Као добровољац учествовао је у српско-

²¹ Лукина фотографија преузета је из: Гордана Павловић-Лазаревић и Растко Јовановић, *Лука Лазаревић*, У: Министри просвете Србије од 1811. до 1918. године, Педагошки музеј Београд, Београд, 2000., с. 122-123.

²² Лукина биографија у потпуности је преузета из: Добрило Аранитовић, *Био-библиографија Луке И. Лазаревића*, У: Годишњак села Свилеуве, број 1, Друштво за изучавањ е историје Свилеуве, Свилеува, 2004., с. 175-188.

турском рату од 1877. до 1878. године.

Године 1882. жени се са Живаном Стефановић и са њом добија кћи Дивну и сина Миодрага, будућег дипломатског службеника.

Лука ради, прво као предавач у гимназији у Пожаревцу 1880. године, па затим од 1881. до 1882. године у Великом Градишту, да би у периоду од 1882. до 1884. године поново био професор у нижој гимназији у Пожаревцу, а у периоду од 1884. до 1886. године и њен привремени директор.

У периоду од 1886. до 1891. био је професор и директор ниже гимназије у Ваљеву, да би у периоду од 1891. до 1892. радио као професор у Првој гимназији у Београду. Исте 1892. године ради поново као професор у нижој гимназији у Ваљеву, затим је током 1893. године радио као управитељ и професор Учитељске школе у Београду.

Пензионисан је 1894. године, да би се поново обрео као професор Прве гимназије у Београду, у периоду од 1896. до 1899. године.

У периоду од 1899. до 1902. године ради као управник Завода за глувонему децу у Београду.

Током 1900. године обављао је паралелно и дужност референта за основну наставу у Министарству просвете у Београду, али је, истовремено радио и као уредник *Српских новина*. Такође, истовремено је, у периоду од 1901. до 1902. године обављао и дужност директора Прве мушке гимназије у Београду.

Од 1902. до 1903. године ради као министар просвете Краљевине Србије

У периоду од 1903. до 1912. године имао је статус министра у пензији, али, пошто није могао

да мирује, и током пензије је обављао много важних дужности, па је тако, у периоду од 1906. до 1909. године обављао и дужност директора Српске гимназије и учитељске школе у Скопљу, а у периоду од 1909. до 1912. године радио је као директор и професор приватне ниже гимназије у Свилајнцу.

У периоду од 1913. до 1919. године ради као директор Прве мушке гимназије у Крагујевцу, а у периоду од 1919. до 1924. године обавља дужност директора Четврте мушке гимназије у Београду, када је поново пензионисан.

Своје политичко ангажовање Лука је спроводио кроз чланство у Радикалној странци чији је члан био у периоду од 1889. до 1898. године. Као члан Радикалне странке био је секретар у Народној скупштини Краљевине Србије, у периоду од 1898. до 1900. године.

Године 1900. постављен је за краљевог посланика.

Био је члан Главног просветног савета и члан Испитне комисије за полагање професорских испита. Један је од оснивача, а једно време (од 1896. до 1898.), и председник Професорског друштва и уредник његовог гласила *Наставник*.

Повремено је у периоду од 1899. до 1909. године боравио у Бечу и Трсту ради архивских истраживања за своје научне радове. Писао је уџбенике за основну школу, приповетке, приказе, чланке и расправе из педагогије, школства и савременог јавног и културног живота сарађујући у многим листовима и часописима. Потписивао се псеудонимима: Лаз. Л., затим, Марко Бајић и Стари радикалац.

Умро је 19. јуна 1936. године у Београду где је и сахрањен.

2. Библиографија

2.1 Посебна издања

1. КРАЉЕВИЋ МАРКО, Историјска расправа, Филијала задруге штамперских раденика, Пожаревац, 1885., (потписано: Лаз.);
2. ФРАМАСОНИ У ПРОСВЕТИ, Штампарија Радикалне странке, Београд, 1895., (Прештампано из „Одјека“);
3. СПОМЕНАК, Књига за децу, Кита прва, Прибрали: Лука Лазаревић и Димитрије Ј. Соколовић; Парна радикална штампарија, Београд, 1897.;
4. СПОМЕНАК, Књига за децу, Кита друга, Прибрали: Лука Лазаревић и Димитрије Ј. Соколовић; Електрична штампарија и књиговезница Павловића и Стојановића, Београд, 1898.;
5. ИЗ ПРВИХ ДАНА ОВОГА ВЕКА, Историјска црта, Српска манастирска штампарија, Сремски Карловци, 1899., (Одштампано из „Бранкова кола Потписано: Мирко Бајић“);
6. СРПСКА ИСТОРИЈА СА СЛИКАМА ЗА IV РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ, По новом програму удесили: Лука Лазаревић и Петар К. Шрепловић, Издање Књижаре В. Валожића, Штампарија Светозара Николића, Београд, 1900.;
7. УЗОР-ВИТЕЗ ПОП ЛУКА ЛАЗАРЕВИЋ, Штампарска радионица Војног министарства, Београд, 1900., (Одштампано из „Вишџеза“);

8. СРПСКА ИСТОРИЈА СА СЛИКАМА ЗА IV РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ, По програму удесили: Лука Лазаревић и Петар К. Шрепловић, Друго издање, Накладом Књижаре Велимира Валожића, Штампано у штампарији код „Просвете”, Београд, 1901.;

9. СРПСКА ИСТОРИЈА СА СЛИКАМА ЗА IV РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ, По програму удесили: Лука Лазаревић и Петар К. Шрепловић, Треће издање, Изда њек њижаре Велимира Валожића, Штампано у штампарији код „Просвете” ,Београд, 1903.;

10. СЛИКЕ У РЕЧИ, Штампарија С. Хоровица, Београд, 1913., (Потписано: Мирко Бајић).

11. МИ И ДЕЦА, Штампарија „Симеона Мироточивог”, Београд, 1914., (јавно предавање одржано на Цвети 1914. године у Крагујевцу);

12. БЕЛЕШКЕ ИЗ ОКУПИРАНОГ БЕОГРАДА (1915-1918.), Штампарија „Мироточиви”, Београд, 1919.;

13. ИЗ НАШЕ ГРАДИНЕ, Штампарија „Мироточиви”, Београд, 1921, (Потписано: Мирко Бајић);

14. ПРИПОВЕТКЕ I, Штампарија „Југославија”, Београд, 1924.;

15. ПРИПОВЕТКЕ II, Штампарија „Мироточиви”, Београд, 1925.;

16. КНЕЗ РАНКО ЛАЗАРЕВИЋ, Друштво св. Саве, Књига 33, Графички институт „Народна мисао” А.Д., Београд, 1926., (Посебан отисак из *Брајсџива*, к .XX).

17. ПРИПОВЕТКЕ III, Штампарија „Мироточиви”, Београд, 1926.;

18. МАЛИ ПОМЕНИК, Штампа „Планета” Београд, 1933., (Биографске белешке о 223 личности значајне за историју и културу српског народа као наставак *Поменика* од Милана Ђ. Милићевића);

19. МАЛИ ПОМЕНИК (ДОДАТАК), Штампарија „Скерлић”, Београд, 1936.;

20. НАШИ СТАРИЈИ У ПРИЧАМА I, Штампарија „Зора” Београд, 1936.;

21. УЗОР-ВИТЕЗ ПОП ЛУКА ЛАЗАРЕВИЋ, Фототипско издање, приредио и белешку о писцу написао: Добрило Аранитовић, Народна библиотека „Жика Поповић” Шабац, Шабац, 1996.

2.2 Чланци и прилози у периодичним публикацијама

Лука И Лазаревић публиковао је 74 чланка у разним публикацијама. О томе детаљније видети у: Добрило Аранитовић, *Био-библиографија Луке И. Лазаревића*, У: Годишњак села Свилеуве, Број 2, Друштво за изучавање историје Свилеуве, Свилеува, 2004, с. 175-188.

3. Литература²³

1. Д. Недељковић-Трипковић, *Лука Лазаревић*, У: Сто година Ваљевске гимназије, Ваљево, 1970., с. 38-39, и 41.

2. Стеван Ж. Симић, (Уредник), *Лука И. Лазаревић*, У: Именик - Трагом професора и ученика Шабачке гимназије, Народна библиотека „Жика Поповић” Шабац, Шабац, 1987., с. 82.

3. Милен М. Николић, *Лука И. Лазаревић*, У: Лексикон писаца Југославије, К-Ѕ, Том III, Матица српска, Нови Сад, 1987., с. 608-609.

4. Гордана Павловић-Лазаревић и Растко Јовановић, *Лука Лазаревић - министар просвете и црквених послова од 6. новембра 1902. до 20. априла 1903.*, У: Министри просвете Србије 1811-1918., Педагошки музеј и Министарство просвете Србије, Београд, 2000., с. 122-123.

5. Здравко Ранковић, *Лука Лазаревић - (Свилеува- I. I 1857 - Београд 19. VII 1936) - средњошколски професор и књижевник*, У: Биографски лексикон ваљевског краја, Књига 2, Свеска 9, Ваљево, 2001., с. 274-275.

6. Милорад Радојчић, *Лука Лазаревић (1857-1936.)*, У: Годишњак села Свилеуве, Број 2, Друштво за изучавање историје Свилеуве, Свилеува, 2004, с. 153-174.

23 У овом Лукином приказу везаном за литературу која се односи на њега и његово дело биће уврштене само најважније библиографске јединице. Целокупна литература о Луки И. Лазаревићу публикована је у: Добрило Араниновић, *Био-библиографија Луке И. Лазаревића*, У: Годишњак села Свилеуве, Број 2, Друштво за изучавање историје Свилеуве, Свилеува, 2004., с. 175-188.

7. Доброило Аранитовић, *Био-библиографија Луке И. Лазаревића*, У: Годишњак села Свилеуве, Број 2, Друштво за изучавање историје Свилеуве, Свилеува, 2004, с. 175-188.



**Јанко М.
Веселиновић
1862-1905.²⁴**

1. Биографија²⁵

Јанко је рођен у Мачви, 1. маја 1862. године у Салашу Црнобарском од мајке Јелисавете и оца Милоша, свештеника. Био је прво дете својих родитеља.

Јанко је основну школу завршио у Глоговцу, а већ 1878. године у Шапцу завршава четврти разред гимназије и исте године уписује се у учитељску школу у Београду.

²⁴ За потребе овог каталога скенирана је оригинална фотографија Јанкова која се данас чува у Завичајном одељењу Библиотеке шабачке у Шапцу.

²⁵ За писање Јанкове биографије коришћена су три посебна ауторска дела: Станоје Филиповић, *Јанко Веселиновић*, Шабац, 1963.; Јордан Станојчић, *Јанко Веселиновић у Свилеуви*, У: Годишњак села Свилеуве, Број 1, Друштво за изучавање историје Свилеуве, Свилеува, 2003, с. 59-75; и: Станоје Филиповић, *Девејнаесџи век*, У: Посавотамнава, СО Коцељева, СО Владимирци, Фонд НОБ Подриња Шабац, Шабац, 1983, с. 125-168.

Не завершивши учитељску школу, Јанко је, решењем тадашњег министра просвете од 1. јануара 1880. године, распоређен за превременог учитеља у селу Свилеуви.

Већ следеће године, у јесен, Јанко се жени са девојком из Свилеуве по имену Јованка - Јока Јовановић која је била сестричина свог чувеног и познатог ујака Николе, тј. епископа нишког Никанора Ружичића из Свилеуве.

На дан 9. децембра 1881. године, Јанко је завршио са писањем своје прве приповетке „*Како је њостао кајишарлук*” насталу по причама неке бабе-Бојане и бабе-Виде из Свилеуве. Одмах потом, по њиховом причању унаписао је и другу своју приповетку „*На курјака вика, а лишице месо једу*”.

Наведене приповетке биле су прве написане, али не и прве објављене. Прва Јанкова објављена, тј., штампана приповетка била је „*На њрелу*” и то публикована у поднеску *Шабачког гласника* од 15. маја 1886. године, а кога је уређивао Андреја Славуј.²⁶

У Свилеуви је, дакле, Јанко нашао инспирацију и написао своје прве приповетке, а и његова прва објављена приповетка инспирисана је Свилеувом. У приповеци „*На њрелу*” наводе се чак и непромењени топоними и презимена породица у Свилеуви која постоје и данас.²⁷ Исти је случај и са многим другим Јанковим приповеткама (*Мали Сџојан; Кумова клеџва; Момче; Мали њевач; Добричине; Чича Тома; Марџа; Љубан; Робијашица; и Цаја*).

26 За наведене податке видети: Јордан Станојчић, *Јанко Веселиновић у Свилеуви*, У: *Годишњак села Свилеуве*, Број 1, Друштво за изучавање историје Свилеуве, Свилеува, 2003, с. 63.

27 Исто, с. 59.

После трогодишњег службовања у Сви-
леуви (од 1. I 1880. до 15. XII 1882. године), Јанко
је решењем Министра просвете и црквених по-
слова, премештен за учитеља основне школе у
Глоговцу у Мачви, где су му живели и родитељи.

Убрзо, после премештаја, у Глоговцу му
се родила кћер Перса која ће једина од све њего-
ве деце преживети. Њу ће Јанко највише волети
и она ће му бити најсигурнији пријатељ и верни
пратилац до краја живота.

Због неслагања са глоговачким ћатама,
кметовима и председницима општине око ката-
строфалних услова рада у основној школи у којој
је Јанко радио, он је 1884. године напустио учи-
тељску службу. После тога, једно је време (неко-
лико месеци), боравио у Бечу покушавајући та-
мо да заврши телеграфски курс. Међутим, услед
болести морао је да се врати у Београд где је
покушао да доврши започети телеграфски курс.
Али, услед свађе са управником није уопште по-
лагао завршни испит.

После тога поново се враћа у Глоговац да
би, потом, учествовао у српско-бугарском рату
(који је трајао од 2. децембра 1885. до 3. марта
1886. године), као четни комесар (интендант).
Своје ратовање описао је у приповеци
„Коморџија”.

После тог рата поново се враћа у Глого-
вац. Био је без посла и на терету својих родите-
ља. Ангажовао је неке своје пријатеље да му
помогну у тражењу посла. У томе су му помо-
гли Свилеушани.

Наиме, 9. јануара 1886. године, чланови
школског одбора из Свилеуве: Милан Лазаре-
вић, Лазар Николић и поп Данило Јовановић,
упутили су молбу Министарству просвете да Јан-
ко поново буде распоређен у Свилеуву за учи-

теља, за сва четири разреда основне школе. Министарство је 11. априла 1886. године донело одлуку да Јанко опет постане учитељ у Свилеуви. Радећи у Свилеуви као учитељ, Јанко је 15. маја 1886. године, у поднеску *Шабачког гласника*, штампао своју прву приповетку „*На њрелу*” а у октобру исте године, исти лист му је штампао и прву збирку приповедака под називом „*Слике из сеоског живоја*”.

У Свилеуви је Јанко учитељовао следеће непуне две године, до краја фебруара 1888. г., да би после тога за шест месеци доживео три премештаја због свог активног учешћа у политичкој борби на страни Радикалне странке. Из Свилеуве је Јанко (почетком 1888. године), премештен на службу у школу на Камичку у Шабац, па затим за учитеља у Коцељеви, а одатле у Јежевицу код Чачка, што није хтео да прихвати, па опет у Коцељеви.

У марту 1889. г., Јанко је дао оставку на учитељску службу пошто је изабран за председника општине Коцељева. Наиме, свештеник Данило Јовановић из Свилеуве, затим, свештеник Михаило Бабовић из Коцељеве и Јанко Веселиновић били су водећи организатори и пропагатори радикалских идеја у Тамнави. Веома често су они организовали разне политичке акције због чега су били хапшени и прогањани.

Тако је и Јанко, због свог политичког деловања, са горе наведеним партијским исписницима, био ухапшен 16. новембра 1888. године. Међутим, коцељевачке власти су биле приморане да га (средином децембра исте године), пусте да се брани са слободе.

Тог марта 1889. године, избором Јанка Веселиновића за председника општине Коцељева, радикали су у Коцељеви први пут узели власт

у своје руке и држали је све до 1892. године, када је она (за кратко), прешла у руке либерала.

Јанков избор за председника свечано је прослављен. Окупила се маса сељака која је неколико пута продефиловала кроз „варошицу” кличући Јанку Веселиновићу и радикалима. На челу је била Милка Бабовић, супруга свештеника Михаила Бабовића из Коцељеве и Јанкова интимна пријатељица. Она је своју радост испољавала пуцајући из пиштоља и кличући победи радикала и свога присног пријатеља Јанка.

На дужности председника општине Јанко је остао више од годину дана, тј., од краја марта 1889. до септембра 1890., године, када је смењен под оптужбом да је у општинској каси направио дефицит. Наиме, у то време у тамнавском крају, па и у Коцељеви, политичке борбе су биле изузетно оштре; ту је било пребијених руку, полупаних и мртвих глава, често су пуцале врљике,²⁸ понекад се и пушка чула. Власт је узимана силом, куповином гласова, претњама, подмићивањима, демагогијом.... зависило је од умешности и снаге, и у томе се није разликовала ни једна партија. Често је чак и полиција мрсилa рачуне и планове једних помажући друге.

У тако заоштреној и замршеној ситуацији, где су обрачуни вршени преко мртвих глава, Јанко није могао да се снађе. Он се у суштини разликовао од својих политичких исписника. По природи весела, простодушан и добричина који је у људима видео само рајске душе и пољско цвеће, он није умео да у свакој ситуацији сагледа праве циљеве политичке странке којој је припадао. За време његовог председниковања у општинској каси је направљен дефицит од не-

²⁸ Врљика је део дрвене оградe, тј., дрвена пердика, баскија или колац (прим. аут).

пуних 12.000 тадашњих динара. О настанку дефицита постоје супротна тврђења:

У *Венцу*, *Панорами* и још неким листовима забележено је да је Јанко (као председник општине коцељевачке), проводио небрижан живот и да је општинска каса служила њему и његовим кафанским и политичким пријатељима за плаћање дугова у кафани, као и да је из касе позајмљивао сељацима који никада нису враћали тај дуг, итд.

Међутим, сасвим другачије тврђење (и највероватније и 100% истинито), налази се у заоставштини Милорада Павловића Крпе, Јанковог сарадника из листа „Звезда”. У његовој изјави и изјави Милоша Ђорђевића, Јанковог политичког сарадника из Шапца, налази се више података о природи тог дефицита:

За време Јанковог председниковања одржавани су у Тамнави некакви избори; дође налог од руководства радикалне странке да сви радикали у Тамнави изађу на те изборе и гласају за кандидате своје странке. Међутим, по тадашњим законским прописима, нису могли гласати они бирачи који нису претходно платили држави сав разрезан порез. Пошто су радикалски бирачи били већином сиромашни сељаци и нису измирили своје пореске обавезе према држави, то се радикална партија због тога нашла у неравноправном положају према осталим партијама, тј., према напредњацима и либералима. И тада се десило оно што је упропастило Јанка.

Јанко је од своје партије (као председник општине), добио задатак да изда радикалима признанице да су платили порез како би сви могли изаћи на изборе. Јанко је то и учинио.

Али, после избора сви су му окренули леђа: и партијско руководство које му је издало

то наређење, и сељаци који су му пред изборе обећавали, заклињући се у све свеце, да ће платити порез само док дођу до првих пара.

Наравно, тако вештачки створена неликвидна ситуација је и формирала дефицит у општинској каси што су Јанкови политички противници (Илија Ковачевић, Паун Пауновић, Игњат Пауновић из Коцељеве и Драгић Ераковић из Бреснице), одмах искористили за пријаву против Јанка, после чега је он 6. септембра 1890. године смењен са места председника општине коцељевачке и ухапшен.²⁹

Не зна се да ли је Јанко попунио дефицит. Из затвора је пуштен, али је дуго година носио ту туђу срамоту на својим плећима. О томе се расправљало и у Народној скупштини Краљевине Србије, где су га неки посланици нападали, а неки бранили. Ослобођен је најзад кривице интервенцијом самог краља Милана Обреновића а на ургирање краљице Наталије и молбу књижевника Стевана Сремца и песника, браће Војислава и Драгутина Илића.³⁰

Јанко је после председниковања у Коцељеви био без икакавих средстава за живот и без било какве службе. Тек је 1891. године добио поново учитељско месато у Шапцу. Исте године присуствује и учитељском конгресу који се одржавао у Загребу.

Већ у марту 1892. године Јанко се, као новинар, налази на месту уредника локалног политичког листа „*Радикалац*” у Шапцу. Међутим, већ 4. маја исте године, министар просвете и

29 За наведене податке видети: Јордан Станојчић, *Политичка делатност Јанка Веселиновића у Посавојамнави*, У: *Годишњак села Свилеуве, Број 2*, Друштво за истраживање историје Свилеуве, Свилеува, 2004., с. 189-198.

30 Исто, с. 196.

црквених послова забрањује Јанку да уређује тај лист.

После тога Јанко се поново запошљава као учитељ у Шапцу. Године 1892. у београдском Народном позоришту приказан је први пут Јанков комад „*Бидо*”. Била је то представа са сликама из сеоског живота са певањем.

У августу 1893. године Јанко прелази за стално да живи у Београду. И у Београду је наставио са писањем створивши многа значајна дела, али се још уз то бавио и политиком због чега је више пута био хапшен.

У Београду је основао и учествовао у раду разних књижевних и политичких часописа. Тако је, одмах по доласку у Београд, постављен за помоћника уредника „*Српских новина*” чији је уредник био наш познати књижевник Милован Ђ. Глишић. Плата му је била 2.000 тадашњих динара. Касније су Јанко и Глишић постали велики пријатељи.

У Београду је 18. септембра 1894. године покренуо лист, тј., вечерњи забавник под именом „*Звезда*” који је излазио до 9. новембра исте године. Следеће године, тј. 16. априла 1895., Јанко је у Београду покренуо лист за забаву и књижевност „*Побраћим*” који је излазио све до 4. јуна исте године. Изашло је, укупно, осам бројева. Лист је излазио недељом а уредништво се налазило на Косанчићевом венцу, број 8.

Од априла месеца 1895. године, па све до краја 1898. године, Јанко ради на месту вршиоца дужности коректора Државне штампарије у Београду. Исте (1895.) године, почетком септембра, први пут је у Народном позоришту у Београду приказана Јанкова позоришна игра под именом „*Пошера*”.

Већ 23. новембра 1895. године Јанко добија одобрење за покретање дневног листа за забаву и књижевност „*Озледало*” који никада није угледао светло дана. Октобра 1898. године Јанко поново покреће свој вечерњи забавник „*Звезду*”, али, сада као недељни лист који престаје да излази 1901. године.

Јанко је 1899. године, поново (по ко зна који пут), остао без службе. Поред тога доспео је и у апсану (затвор) због Иванданског атентата и због свог романа „*Ј унакнаших дана*” у којем је описао др Владана Ђорђевића.

На дан 22. јула 1900. године, одмах по објављивању веридбе краља Александра Обреновића са Драгом Машин, Јанко је враћен на посао у Државну штампарију на место шефа коректорског одељења. Такође, у том времену био је и драматург Народног позоришта (опробао се и као глумац).

По први пут у свом животу, у знак признања за допринос српској књижевности, 15. новембра 1900. године, књижевник Јанко Веселиновић, добио је одликовање. У питању је орден „*Таковског крста - четвртог реда*” којим га је одликовао српски краљ Александар I Обреновић.³¹ Већ у јуну 1902. године, Јанко се налази на месту уредника политичког листа „*Дневник*”, чији је претходни уредник био чувени Бранислав Ђ. Нушић.

31 У питању је Јанково одликовање које је у до сада, у модерној историографији, било потпуно непознато. Ово одликовање еданас се чува у Библиотеци „Јанко Веселиновић” у Коцељеви, а по први пут је публиковано у некаталогизованој публикацији: Ј. Гајић (Приређивач), *Поводом сѝо година од смрти Јанка Веселиновића*, Издавач: Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева, Штапа: „Гала” Љутице и „Интелекта” Ваљево, Коцељева, 2005.

На предлог министра просвете Љубе Давидовића, краљ Петар Први Карађорђевић одликовао је 1904. године Јанка Веселиновића Орденом Светог Саве - трећег реда.

Још у јесен 1904. године Јанко је почео озбиљно побољевати. Болест се нагло погоршала у пролеће 1905. године. Крајем маја кренуо је из Београда у родну Мачву, у село Глоговац где су му живели родитељи и супруга Јованка са децом. Умро је 14. јуна (односно, 27. јуна по новом календару), а сахрањен сутрадан на Видовдан 1905. године, на гробљу у Глоговцу.

За свога живота књижевник Јанко Веселиновић написао је **127 њриповедака**, затим, романе: „*Хајдук Сџанко*“ и „*Сељанка*“ ,као и четири недовршена романа: „*Борци*“ „*Јунак наших дана*“ „*Машићи*“ и „*Сељаци*“. Написао је и два позоришна комада: „*Ђидо*“ и „*Пошере*“ .

Према статистичким и другим подацима, Јанков роман „*Хајдук Сџанко*“ био је најпопуларнији роман у Краљевини Југославији, али и у Социјалистичкој Федеративној Републици Југославији, док је у Савезној Републици Југославији проглашен најпопуларнијим романом у последњих 100 година.

Вреди напоменути и чињеницу да су Јанкова дела превођена на више страних језика, међу којима и: руски, немачки, француски, италијански, чешки, пољски и други.

Јанко Веселиновић, писац „*Рајских душа*“ „*Добричина*“ „*Пољског цвећа*“ и „*Зелених вајања*“ , спада у најпопуларније и најплодније српске књижевнике XIX века, иако о уметничкој вредности његовог дела постоје противуречна мишљења. Међутим, без обзира на ту чињеницу, сигурно је да ни један други српски писац нема толико велики етнографски и фолклорни значај

као Јанко. Што време више одмиче, та чињеница све више долази до изражаја и добија на свом значају.

Дана 7. јуна 1936. године откривен је споменик Јанку Веселиновићу на Калемегдану у Београду. Споменик представља рад академског сликара Перише Милића. Исте, 1936. године, 28. јуна, откривен му је споменик и у Шапцу, а 1996. године Јанко је добио свој споменик и у Коцељеви, док је 1955. године у Београду свечано обележена педесетогодишњица Јанкове смрти, а 14. јуна 2005. године обележена је 100-годишњица Јанкове смрти у Богатићу, а то исто (уз богат и свечан културно-уметнички програм) урађено је 24. и 27. јуна 2005. г. и у Коцељеви.

2. Библиографија³²

2.1 Посебна издања

1. ПОТЕРА, Позоришна игра, Написао са чича Илић Станојевић, Београд, 1895.;

2. БИДО, Слика из сеоског живота у пет чинова с певањем. Написали: Јанко М. Веселиновић и Драгомир Брзак, Издање Српске књижевне задруге, Коло XVII, Књига 115, Штампано у шта-

³² Треба још једном нагласити да је Јанко Веселиновић за свог живота написао 127 приповедака, романа: „Хајдук Сџанко” и „Селанка”, али и четири недовршена романа: „Борци” ; „Јунак наших дана” „Мишићи” и „Селаци”, као и две позоришне представе: „Бидо” и „Пошере”. На овом месту (због уштеде у простору), неће бити наведена целокупна Јанкова библиографија (која је, иначе, огромна), већ ће само бити наведена његова прва штампана „Целокујна дела”. За оне читаоце који буду имали жељу или потребу да се упознају са целокупном Јанковом библиографијом, упућујемо их да (свакако) прво погледају дело: Станоје Филиповић, *Јанко Веселиновић*, Шабац, 1963.

мпарии „Доситеј Обрадовић" ,Београд, 1908., 20 x 14 цм., стр. 108;

1. ЦЕЛОКУПНА ДЕЛА, Књига прва, Приповетке: *Како је њосџао кајишарлук; На њрелу; Одбеџла; Све збоџ дукаџа; Код самрџника; Мали Сџојан; Кумова клеџва; Самрџна чаџа; Чини; Родиџељи; Браћа; Момче; Преслава; Луда Велинка; Љубан; Кмеџ Илија; Девојче; Сироче; Заклеџва; Смеџењак; После кише сунце; Радни дан, (са сликом писца), За штампу приредио Стеван Јелача, Издаје: Издавачко предузеће „Народна просвета” Београд, Библиотека српских писаца, књига 4, Редакциони одбор: др Владимир Ђоровић; Јеремија Живановић; Урош Понић; Павле Стевановић и Стеван Јелача, Штампа: „Макарије” А.Д. Београд-Земун, Београд, 1928., 20 x 14 цм., стр. 484;*

2. ЦЕЛОКУПНА ДЕЛА, Књига друга, Приповетке: *Мали њевач; Сеја; Крле; Рвач; Бела врана; Свирач; Кривоклеџник; Чича Пера; Било ња биџисало; Баба Сџанка и баба Сџанојка; Сна; Делије; Суреј; Град; Марџа; Деца их измирила; Ашиков џроб, Пионир; Сџрелац; Цаја; Божја реч; Јоџуница; Адамско колено; Добричина; Робијаџница; Паћеник; Пусџињак; Божићна радосџи, За штампу приредио Стеван Јелача, Издаје: Издавачко предузеће „Народна просвета” Београд, Библиотека српских писаца, књига 7, Штампа: „Макарије” А.Д. Београд-Земун, Београд, 1928., 20 x 14 цм., стр. 493;*

3. ЦЕЛОКУПНА ДЕЛА, Књига трећа, Романи: *Сељанка; Борци*, За штампу приредио Стеван Јелача, Издаје: Издавачко предузеће „Народна просвета” Београд, Библиотека српских писаца, књига 24, Штампа: „Макарије” А.Д. Београд-

Земун, Београд, 1929., 20 x 14цм., стр. 402;

4. ЦЕЛОКУПНА ДЕЛА, Књига четврта, Приповетке: *Чича Тома; Умијана; Црнка; Душмани; Вечносїй; Деда; Сїѣрах; Идиоїй; Слейи деда; Туђи слуђа; Недеља; Суђеница; Чудан човек; Мушкобања; Божји слуђа; Дивљак; Јевїїина ѿосла; Бођаїїи и сиройїани; Кевилъ; Јарани; Сїѣари ковач; Чедо љубави; Немиран дух; Биров*, За штампу приредио Стеван Јелача, Издаје: Издавачко предузеће „Народна просвета” Београд, Библиотека српских писаца, књига 31, Штампа: „Народна мисао” А.Д. Београд - Добричина 55, Београд, 1930., 20 x 14 цм., стр. 392;

5. ЦЕЛОКУПНА ДЕЛА, Књига пета, Роман: *Хајдук Сїѣанко*, За штампу приредио Стеван Јелача, Издаје: Издавачко предузеће „Народна просвета” Београд, Библиотека српских писаца, књига 36, Београд, 1930., 20 x 14 цм., стр. 491;

6. ЦЕЛОКУПНА ДЕЛА, Књига шеста, Роман: *Јунак наших дана*, За штампу приредио Стеван Јелача, Издавачко предузеће „Народна просвета” Београ, Библиотека српских писаца, књига 54, За штампарију „Народне просвете” :А. Ивановић, Београд, 1932., 20 x 14 цм., стр. 532;

7. ЦЕЛОКУПНА ДЕЛА, Књига седма, Приповетке: *Пионир; Кућаник; Домаћи суд; Раїѣар; Сиђуран лек; Завейї; Пробисвейї; Лоїов; Наметїљивац; Дедине ѿриче; Крсни знак; Домуз; Арабе; Над ѿѿом-ѿої; Срдар и владика; Оїѣац и синови; Међдан; Циђанче; Сиђуран лек; Чича Бошко; Свеїѣа вода; Јадац; Свекрва; Драма; Жейїва; Пої и делија; Боже ѿомози; Бађа; Сирочићи*, За штампу приредио Стеван Јелача, Издаје, штампа и повез Издавачког предузећа „Народна просвета” Београд, Библиотека српских писа-

ца, књига 58, За штампарију „Народне просвете”: А. Ивановић, Београд, 1932., 20 x 14 цм., стр. 544;

8. ЦЕЛОКУПНА ДЕЛА, Књига осма, Припове-
тке: *Море без њриморја; Сељак; Календар; Под
кривињаром; Не мешај се у Божија њосла; Једна
усѡмена; Пуница; Неѡрилика*, За штампу при-
редио Стеван Јелача, Издаје, штампа и повез
Издавачког предузећа „Народна просвета” Бео-
град, Библиотека српских писаца, књига 60, За
штампарију „Народне просвете”: А. Ивановић,
Београд, 1932., 20 x 14 цм., стр. 444.;

9. ЦЕЛОКУПНА ДЕЛА, Књига девета, I - При-
поветке: *Тук на лук; Оѡац; Женскоња; Чича Га-
врилова ѡраѡедија; Луда; Јуначко срце, Чича Да-
мњан; Мудрац; Шеѡриѡ Миѡа; Живанчић; Кокан;
Један човек; Коморѡија; Прве ласѡе; Чудно
ѡобраѡимсѡиво; Рајко од Љубовиће; Дућанѡија;
Своја крв; Положајник*, II - Разно: *Бележник
једноѡ учѡѡеља; Писма са села, ѡрви део; Писма
са села, друѡи део; Сељак; Писмо из ѡресѡонице;
Ђура Јакшић у народној ѡесми*, III - Несвршене
приповетке: *Белка; Машићи; Ловац*, IV - Из
рукописа, V - Литература о Јанку, VI - Туђе и ма-
ње познате речи, За штампу приредио Стеван
Јелача, Издаје, штампа и повез Издавачког
предузећа „Народна просвета” Београд, Библи-
отека српских писаца, књига 62, За штампарију
„Народне просвете”: А. Ивановић, Београд,
1932., 20 x 14 цм., стр. 498.

3. Литература³³

1. Станоје Филиповић, *Јанко Веселиновић*, Шабац, 1963.;
2. Станоје Филиповић, *Девејнаесџи век*, У: Посавотамнава, СО Коцељева, СО Владимирци, Фонд НОБ Подриња Шабац, Шабац, 1983, с. 125-168;
3. Јордан Станојчић, *Јанко Веселиновић у Свилеуви*, У: Годишњак села Свилеуве, Број 1, Друштво за изучавање историје Свилеуве, Свилеува, 2003, с. 58-75;
4. Јордан Станојчић, *Полијичка делайносџи Јанка Веселиновића у Посавојтамнави*, У: Годишњак села Свилеуве, Број 2, Друштво за истраживање историје Свилеуве, Свилеува, 2004, с. 189-198;
5. Никола Девура и Томислав Јеротић, *Јанко за сва времена*, Издаје и штампа: ГИП „Графопапир Шабац, Таковска 22, Шабац, 2005.

33 За потребе овог Каталога издвојено је само неколико (по скромном суду аутора), најважнијих библиографских јединица о Јанку.Навође ње целкупне литературе захтевало би превише простора, са којим се у овој публикацији не располаже, па ће (само због тога), бити наведено тек неколико најпотпунијих библиографских јединица о Јанку Веселиновићу.

VI

Марко В. Ружичић 1900-1939.³⁴



1. Биографија³⁵

Марко Ружичић рођен је у Свилеуви 11. новембра 1900. године, од оца Владислава (земљорадника) и мајке Персиде.

Основну (четворогодиш у) школу завршио је у Свилеуви 1912. године, а Богословију „Свети Сава” завршава 1922. године у Београду.

По завршетку Богословије долази у Свилеуви за капелана код поп Даке, али, ту се није могао дуго задржати зато што у свилеушкој парохији није било места за обојицу. Наиме, поп-Дака је већ дуги низ година би свешетеник у Сви-

³⁴ Фотографија Марка В. Ружичића добијена је љубазношћу господина Живка Д. Лазаревића из Свилеуве, а потиче из породичне заоставштине Марка В. Ружичића.

³⁵ Биографски подаци за потребе овог каталога добијени су од господина Ђорђа Перића рођеног у Свилеуви који сада живи и ради (као библиотекар) у Београду. Ђорђе је ове биографске податке припремио и послао за пети том Лексикона писаца Југославије који издаје Матица српска у Новом Саду.

леуви.³⁶ После Свилеуве, јереј Марко Ружичић служио је као свешетник у Посавотамнавским селима: Лојанице, Кујавица и Заблаће у периоду од 1923. до 1935. године.

Године 1935. Марко прелази у Шабац и постаје Народни посланик испред режимске политичке партије „Југословенска радикална заједница” у Краљевини Југославији. Дужност Народног посланика обављаће до 1938. године.

Објављивао је поезију у листу „Глас цркве” у годинама 1924., 1925. и 1929.

Објавио је и једну збирку поезије духовног карактера.

Марко Ружичић је умро 1939. године у Београду при операцији слепог црева. Сахрањен је у „Перића гробљу” у Свилеуви.

2. Библиографија

2.1 Посебна издања

1. СВЕТЛОСТ ЖИВОТА, Песме, „Јединство”
Б. Д. М., Шабац, 1926.

³⁶ У питању је чувени и популарни свештеник Данило Јовановић из Свилеуве. То је исти онај поп-Дака који је са Јанком Веселиновићем основао Радикалну странку у Тамнавском крају. Поп-Дака је рођен средином XIX века у Свилеуви, а умро је 1933. године, такође, у Свилеуви. Податке о томе видети у: Јордан Станојчић, *Полијичка делатносћ Јанка Веселиновића у Посавотамнави*, У: Годишњак села Свилеуве, Број 2, Друштво за изучавање историје Свилеуве, Свилеува, 2004, с. 189-198. Подаци о поп-Даки налазе на дну 189 и почетку 190 стране.

3. Литература

1. Група аутора, *Посавојџамнава*, СО Коцељева, СО Владимирци, Фонд НОБ Подриња Шабац, Шабац, 1983, с. 284-286 и 289-290;
2. Павле М. Јосић, *Шабац 1918-1941*, Међуопштински историјски архив Шабац, Шабац, 1981, с. 217, 221, 268, 269, 293, 294, 309, и 317-319;
3. Драган Ђировић, (Уредник), *Каталоџ књиџа на језицима Јуџословенских народа 1868-1972, Том X*, „Рал-Симонич”, Народна библиотека Србије, Београд, 1982, с. 259.



VII

**Војин Ј.
Лукић
1919-1997.**³⁷

1. Биографија³⁸

Војин Лукић рођен је 4. децембра 1919. године у селу Суботица, у имућној сељачкој породици, од оца Јеротија и мајке Персе.

Основну школу завршио је у Коцељеви, а гимназију 1938. године у Шапцу, после чега се уписује на Правни факултет у Београду.

Још у гимназији (1937. г.), укључује се у комунистички покрет, да би већ 1940. године био први пут ухапшен због растурања комунистичких летака. У Комунистичку партију Југославије примљен је 1. јула 1941. године.

Учествује активно у Народно ослободилачком рату од 12. јула 1941. године као припадник Ваљевског партизанског одреда, а касније у

³⁷ Фотографија преузета из: Војин Лукић, *Сећања и сазнања - Александар Ранковић и Брионски њленум*, Титоград, 1989.

³⁸ Биографија Војина Лукића у потпуности је преузета из његове две књиге мемоара.

I Партијској и II Крајишкој бригади. Марта месеца 1945. године распоређен је у ОЗН-у службе безбедности Србије, а већ 1949. године постављен је за начелника службе безбедности града Београда.

Године 1953. именован је за државног секретара за унутрашње послове, да би 1965. године био изабран за организационог секретара Централног комитета Савеза комуниста Републике Србије.

На VI пленуму Централног комитета Савеза комуниста Србије, одржаном 15. септембра 1966. године, Војин Лукић је смењен са дужности и искључен из Савеза комуниста, да би већ 25. новембра 1966. године био и ухапшен. Међутим, већ 9. децембра исте године, пуштен је из затвора и ослобођен кривичне одговорности аболацијом Савезне Скупштине СФР.

Војин Лукић је пензионисан 1. октобра 1966. године, а од 1968. године бави се адвокатуром у Београду.

Међутим, 15. децембра 1972. године поново је ухапшен и осуђен на 18 месеци строгог затвора, због вербалног деликта (члан 118 тадашњег казненог Закона).

После одслужене казне Војин Лукић је наставио да живи у Београду са супругом и двоје деце у улици Драгослава Јовановића 11а.

Војин Лукић је имао чин резервног пуковника, а за живота је одликован:

- Орденом заслуга за народ I и II реда;
- Орденом за храброст;
- Орденом партизанске звезде II реда;
- Орденом братства и јединства I реда;
- Орденом рада I реда; и

- Орденом Републике I реда.

Умро је 1997. године у Београду, а сахрањен у свом родном селу Суботици у данашњој општини Коцељева.

2. Библиографија

2.1 Посебна издања

1. СЕЋАЊА И САЗНАЊА - Александар Ранковић и Брионски пленум, Мемоари, Издавач: „ В Титоград, 1989.;

2. БРИОНСКИ ПЛЕНУМ - Обрачун са Александром Ранковићем - Сећања и сазнања, Издаје и штампа: Друштвено предузеће „Стручна књига” ,Београд, 1990.

3. Литература

Није прикупљана.

VIII

Даница Панић³⁹ 1922-



1. Биографија⁴⁰

Даница Панић рођена је у сељачкој породици у Коцељеви 1922. године.

Основно школско знање стекла је у Коцељеви и Владимирцима. Учитељску школу завршила је у Прокупљу, а Вишу педагошку и Филолошки факултет у Београду.

Наставу српскохрватског језика и југословенске књижевности предавала је у основним школама: „Жика Поповић” у Владимирцима и „Јанко Веселиновић” и „Милева Косовац” у Шапцу. Од 1973. године радила је као професор - предавач у Педагошкој академији, такође, у Шапцу.

Поезију и прозу је објављивала у листовима: *Глас Подриња*; *Просвејни њрељед*; *Глас са Дрине* (Зворник); *Зорка*; и *Колоквијум* - лист

³⁹ Фотографија Данице Панић преузета је из њених књига.

⁴⁰ Биографија Данице Панић у потпуности је преузета из њених књига.

шабачких студената; потом, у школским листовима: *Основац* - лист ученика Основне школе „Јанко Веселиновић” Шабац, (одговорни уредник); и *Први кораци* - лист ученика Основне школе „Милева Косовац” Шабац, (одговорни уредник); па у: *Наша школа* - лист ученика Основне школе „Диша Атић” у Коцељеви; и *Тамнавско звонце* - литерално-информативни лист Радне организације за основно образовање и васпитање основне школе „Мића Станојловић” у Коцељеви.

Своје књижевне радове Даница Панић је објављивала и у литералним часописима: *Усјивари* - часопис за књижевност и културу Шабац; *Подри ње* - часопис за књижевност, културу и друштвена питања Шабац; *Име* - часопис писача просветних радника Србије, Београд; *Венац* - омладинска ревија за књижевност, уметност и културу, Горњи Милановац; *Провинција* - часопис Међурепубличке заједнице културе; *Сава*; *Мосиови* - часопис Међурепубличке заједнице културе Пљевља; *Годишњак* - часопис Међуопштинског историјског архива Шабац; и *Зборник радова* Педагошке академије Шабац...

Даница Панић је прву збирку поезије објавила 1983. године.

Данас, као пензионер, живи и ради у Шапцу.

2. Библиографија

2.1 Посебна издања

1. ЗОВ ЛИВАДА, Пезија, Издавач: РНИРО „Глас Подриња”, Штампа: ГКРО „Јединство” ОУР штампарија Стара Пазова, Шабац, 1983.;
2. РОЈ МИЛИЈЕ ГОРДАНИЋА, Приповетке, Издавач: ИКП „Заслон” Шабац, Штампа. Д.Д. „Драган Срњић” Шабац, Шабац, 1996.;
3. РУЖЕ И ЖДРАЛОВИ, Приповетке, Издавачи: „Нолит” Београд / „Српска књига” Рума / „Драганић” Земун, Штампа: „Српска књига” и „Графопромет” Земун, Рума-Београд, 2001.;
4. ЗАПИСИ, Прикази, Издавач: Завичајно удружење књижевних стваралаца Шабац, Штампа: ГРАДИС Шабац, Шабац, 2002.

3. Литература

Није прикупљана.



IX

Милован Д. Илинчић⁴¹ 1924-

1. Биографија⁴²

Милован Илинчић рођен је (од оца Драгутина), 1. фебруара 1924. године у селу Суботица. Основну (четворогодишњу) школу завршио је у Коцељеви 1935. године. Исте (1935.) године уписује гимназију у Шапцу, а Малу матуру даје 1939. године, док је Велику матуру положио 1944. године. Вишу педагошку школу - група за историју и географију, завршио је у Београду 1952. године, а Филозофски факултет - група за историју, завршава 1968. године.

Од 1946. до краја 1948. године радио је као учитељ-васпитач југословенске деце у Чехословачкој. Ту службу је у то време могао да реализује захваљујући тиме што је као свршени матурант гимназије похађао шестомесечни учите-

41 Фотографија Милована Илинчића добијена је од њега лично.

42 Биографски подаци Милована Илинчића добијени су од њега, лично.

љски курс после којег је, 1946. године, добио и одговарајућу диплому.

У периоду од 1949. до 1951. године ради у Повереништву просвете града Београда као референт за стручне школе ученика у привреди. За време тог службовања Милован Илинчић је многим дечацима и девојчицама са подручја општине Коцељева (и Тамнаве, уопште), својим положајем и утицајем омогућио да се упишу на изучавање разних заната по многим предузећима на подручју града Београда.

Од 1951. до 1970. године ради као професор историје у Средњој пољопривредној школи у Ваљеву, добивши, у међувремену, 1969. године звање Педагошког саветника, захваљујући којем од 1970. до 1975. године ради као просветни инспектор за наставу историје у основним и средњим школама на подручју девет општина Колубарског региона.

Милован Илинчић се (још од 1977. године), посебно ангажовао да се у Коцељеви сагради и пусти у рад данашња сред њашкола „Вељко Влаховић” .

Највредније признање које је добио у свом богатом радном и истраживачком веку јесте „Септембарска награда града Ваљева”.

Милован Илинчић данас, као пензионер, живи и ради у Ваљеву.

2. Библиографија

2.1 Посебна издања

1. ВАЉЕВО - ГРАД УСТАНИКА, Историја, Издавач: „Култура” - Ваљево, Ваљево, 1967.;

2. ХРОНИКА СЕЛА РАЈКОВИЋ, Историја, Издавач: СО Мионица, Мионица, 1969.;

3. ХРОНОЛОГИЈА ДОГАЂАЈА НАРОДНО-ОСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА (1941-1945) НА ТЕРИТОРИЈИ СЕЛА КОЦЕЉЕВАЧКЕ ОПШТИНЕ, Историја, Народни универзитет Коцељево, СУБНОР Коцељево; и ССРН Коцељево, Штампа: ГИП „Драган Срњић” Шабац, В. Враштановића 3 - Шабац, Коцељево, 1971.;

4. БАТАЛАГЕ У НАРОДНО ОСЛОБОДИЛАЧКОМ РАТУ, Историја, Издавачи: СУБНОР Коцељево и Народни универзитет Коцељево, Штампа: Графичко предузеће „Драган Срњић” Вите Враштановића 3 - Шабац, Коцељево, 1971.;

5. 50 ГОДИНА РАДА СРЕДЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ШКОЛЕ У ВАЉЕВУ, Историја, Издавач: Средња пољопривредна школа Ваљево, Ваљево, 1972.

6. ОСНОВНЕ ШКОЛЕ У ВАЉЕВСКОМ КРАЈУ 1918-1985, Историја, Коаутор, Штампа: Штампарија „Милић Ракић” Ваљево, Ваљево, 1986.

3. Литература

Није прикупљана.

X

Илија М. Мићић⁴³ 1927-



1. Биографија⁴⁴

Илија М. Мићић рођен је у сељачкој породици у Коцељеви 25. априла 1927. године. Основну школу завршио је у Коцељеви да би 1937. године уписао гимназију у Шапцу коју је завршио 1947. године, са две године закашњ ења због ратног стања. После завршене гимназије Илија се запошљава као административни службеник у Графичкој дирекцији у Београду, да би се већ 1948. године уписао на студије геологије на минералско-петролошкој групи на Природно математичком факултету у Београду. Студије геологије завршио је у редовном року 1952. године.

Крајем априла 1953. године, као дипломирани геолог, Илија добија посао за стално у

43 Фотографија Илије М. Мићића добијена је захваљујући љубазности његових рођака у Коцељеви.

44 Биографски подаци о Илији М. Мићићу добијени су љубазношћу Завичачног одељења Библиотеке шабачке у Шапцу.

Заводу за геолошка и геофизичка истраживања СР Србије у Београду, где остаје да ради цео свој будући радни век, све до свог пензионисања.

Године 1959., испред Завода, Илија одлази на једномесечни студијски боравку у Бугарску, а 1962. године био је и на студијском боравку у Пољској.

Радећи у Заводу, Илија М. Мићић је одбранио магистарску и докторску дисертацију, а пензионисан је у звању Вишег научног сарадника. Докторску дисертацију одбранио је 27. новембра 1974. године, на Рударско-геолошком факултету у Београду.

Илија је током свог богатог научно-истраживачког века био и учесник на већем броју конгреса геолога Југославије са својим самосталним рефератима, а два пута је био и учесник конгреса геолога Карпатско-Балканске асоцијације, да би 1984. године као учесник био делегиран и на XXVII Светски конгрес геолога у Москви.

У току свог научно-истраживачког рада на разрешавању различитих геолошких проблема у теренима источне Србије и у ширем подручју Копаоника, Илија се посебно бавио изучавањем магматизма ове две рудоносне области. На основу постигнутих резултата у својим истраживањима магматизма (објављеним у многобројним научним радовима), Илија је добио бројне похвале и признања, како у земљи, тако и у иностранству.

Поред публиковане докторске дисертације, Илија је публиковао још и око 27 самосталних научних радова штампаних у многобројним стручним (већином геолошким) публикацијама, а као аутор или коаутор учествовао је и у

изради већег броја студија, стручних елабората и саопштења.

Такође, учествовао је и у изради већег броја геолошких карата и тумача.

Данас др Илија М. Мићић, као пензионер, живи и ради у Београду.

2. Библиографија

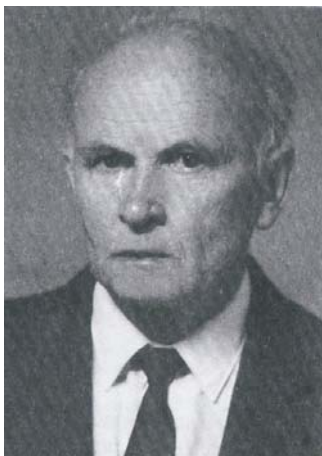
2.1 Самостална издања

1. КОНТАКТНЕ - ПНЕУМАТОЛИТСКЕ И ХИДРОТЕРМАЛНЕ ПРОМЕНЕ У ВУЛКАНСКИМ СТЕНАМА КОПАОНИЧКЕ ОБЛАСТИ, Геологија, Издавач: Завод за геолошка и геофизичка истраживања, Расправе - Посебна издања, Књига XIX, Београд, 1978.

3. Литература

1. Стеван Ж. Симић, (Уредник), *Илија М. Мићић, У: Именик - Трагом професора и ученика Шабачке гимназије*, Народна библиотека „Жика Поповић” Шабац, Шабац, 1987., с. 97;

2. Миљко Филиповић, *Њихсу наше школе изнедриле, У: Основне школе општине Коцељева*, Монографија, Издавач: Основна школа „Мића Станојловић” Коцељева, Штампа: ДД „Драган Срњић” Шабац, Коцељева, 1992. с. 89, пасус 11.



XI

Јанко Радовановић⁴⁵ 1928-

1. Биографија⁴⁶

Јанко Радовановић рођен је 21.октобра 1928. године у Коцељеви. Основну школу завршио је у Коцељеви, а шесторазредну Богословију „Свети Сава” у Београду 1950. године. Дипломирао је 1955. године на Православном Богословском факултету Српске православне цркве у Београду.

Виши стручни сарадник Балканолошког института постао је 1983. г., а од 1986. године има звање стручног саветника. Звање вишег кустоса добио је од Републичке заједнице музеја Србије 1976., а звање музејског саветника 1982. године.

⁴⁵ Фотографија Јанка Радовановића преузета је из: Аноним, *Библиографија Јанка Радовановића*, У: Balkanica, XXX-XXXI, Београд, 1999-2000., с. 479-486.

⁴⁶ Исто.

У Српској православној Богословији у Призрену радио је од 1955. до 1961. године, а од 1961. до 1972. године био је запослен као кустос у музеју Српске православне цркве у Београду.

Јанко Радовановић ради од 1973. до 1983. године као библиотекар-библиограф у Библиографском одељењу Народне библиотеке Србије у Београду.

У периоду од 1983. до 1994. године ради у Балканолошком институту САНУ, где је и пензионисан. Члан је и Матице Српске.

У Балканолошком институту сарађивао је на пројекту „*Заједничко и посебно у ликовном изражању балканских народа од XV до XVIII века* и на теми: „*Иконографија на Балкану од XIII до XVII века* .

Јанко Радовановић у Народној библиотеци Србије учествовао је на изради капиталног дела *Српска библиографија - књиџе од 1868. до 1944* . Дело је почело да се штампа 1989. г. и до сада је објављено 15 томова енциклопедијског формата од предвиђених 20.

У периоду од 1996. до 2000. године Јанко Радовановић је радио на делу *Српска библиографија 1801-1867* и обрадио око 3000 књига штампаних на разним језицима, што представља око половину предвиђеног фонда за опис.

За време свог рада у музеју Српске православне цркве, у периоду од 1973. до 1983. године, Јанко је каталошки описао највећу збирку ћирилских рукописа у (тадашњој) Југославији - око 700 примерака старих српских и руских црквених књига штампаних од краја XV до XVIII века.

Опширно је описао велику колекцију икона, портрета, црквеног текстила, дрвореза,

бакрореза и других драгоцености из збирке Музеја Српске православне цркве у Београду (преко 4200 предмета), који потичу из фрушкогорских манастира и Сремских Карловаца. Описи унети у инвентарну књигу музеја представљају, у ствари, непубликовани каталог овог драгоценог историјско-уметничког материјала.

Јанко Радовановић радио је и у манастиру Хиландару од 1984. до 1986. године и обрадио руске и румунске књиге штампане у XVII веку и књиге штампане црквеном и грађанском ћирилицом у XVIII веку. У Хиландару је проучавао четворојеванђеља са оковима, бројне иконе, текстил и евархијске сасуде. Посебну пажњу је посветио фрескама у припрати краља Милутина које су јединствене по свом садржају.

Године 1989. Јанко је радио и у Грчкој у музејима Атине проучавајући фреске у Мистри и селу Гереки на Пелопонезу.

Године 1983., 1987. и 1990. истарживао је фреске на Косову и Метохији, а 1988. г., и у Прилепу где је у манастиру Зрзе и Нерезима прикупљао грађу из иконографије.

Јанко Радовановић је и учесник на међународним научним скуповима на којима подноси реферате: 1984. г., на V светском конгресу Балканолога AIESSE у Београду, и 1985., као и на научним скуповима у организацији Балканолошког института (1985. и 1987.), и САНУ (1985., 1986., и 1987. год.).

Јанко данас, као пензионер, живи и ради у Београду.

2. Библиографија

2.1 Посебна издања

1. СВЕТИ НИКОЛА, ЊЕГОВО ЖИТИЈЕ И ЧУДА У СРПСКОЈ УМЕТНОСТИ, Биографија, Београд, 1987.;
2. ИКОНОГРАФСКА ИСТРАЖИВАЊА СРПСКОГ СЛИКАРСТВА XIII И XIV ВЕКА, Иконографија, Издавач: Балканолошки институт САНУ, Посебна издања, књига 32, Београд, 1988, VIII + 206 + 28 са илустрацијама;
3. МОНАШКА ЖИТИЈА НА ФРЕСКАМА ПРИПРАТЕ КРАЉА МИЛУТИНА У ХИЛАНДАРУ, Иконографија, Издавач: Хришћанска мисао, Књига 11, Србиње-Београд-Ваљево, 1999., 119.

2.2 Студије и чланци

Јанко Радовановић написао је и објавио и 70 студија и чланака.⁴⁷

3. Литература

1. Аноним, *Библиографија Јанка Радовановића*, У: *Balcanica, XXX-XXXI*, САНУ, Београд, 1999-2000., с. 479-486, али и као посебан отисак.

⁴⁷ За комплетан списак библиографских јединица Јанкових студија и чланака видети: Аноним, *Библиографија Јанка Радовановића*, У: *Balcanica, XXX-XXXI*, Београд, 1999-2000., с. 479-486, али и као посебан отисак (сепарат).



XII

Богдан Ђ. Секендек⁴⁸ 1930-

1. Биографија⁴⁹

Богдан Секендек рођен је 19. маја 1930. године у Доњем Црниљеву, од оца Ђорђа и мајке Милене. Богданов отац Ђорђе био је тих година свештеник у Доњем Црниљеву.

Када је Богдан имао 4 године, отац му је добио службу у Накучанима где се цела породица Секендек преселила и где је Богдан завршио и Основну школу. Средњу школу Богдан је похађао у Шапцу, а студије у Београду.

Наставничким радом Богдан је почео да се бави у Драгињу, док је у Шапцу наставио да ради као наставник историје. Затим, у Шапцу је обављао и дужност директора Основне школе, па је затим био и директор Удружених Основних школа у Шапцу. Уз рад је стекао и звање "педагошки саветник".

⁴⁸ Фотографија Богдана Ђ. Секендека (из млађих дана) преузета је са задње стране корица из: Богдан Секендек, *Људи и догађаји који су мењали свет*, Том I-IV, Издавач: ИКП „Заслон” Шабац, Штампа: „Заслон-принт” Мајур, Шабац, 2003.

⁴⁹ Исто.

Прилоге из праксе Богдан Секендек је објављивао у листу *Просвешћени њрељлед* и часописима: *Насћава исћорије*; *Педагошка сћварносћ* и *Економика школе*, а прилоге из завичајне историје објављује у листу *Глас Подриња*.

Богдан Ђ. Секендек данас, као пензионер, живи и ради у Шапцу.

2. Библиографија

2.1 Посебна издања

1. ИСТОРИЈСКА ЧИТАНКА НАШИХ НАРАВИ, Историографија, Шабац, ????

2. ПРВИ СРПСКИ УСТАНАК У ПОДРИЊУ, Историја, Издавачи: Задужбинарско друштво „Први српски устанак” Мишар, и Дом културе „Вера Благојевић” Шабац, Штампа: Графика-Шабац, Шабац, 1999.;

3. ДВЕ ЗЛАТНЕ ГОДИНЕ ФК МАЧВА ШАБАЦ, Коаутор, Шабац, ????

4. ЉУДИ И ДОГАЂАЈИ КО ИСУ МЕЊАЛИ СВЕТ, Историја, Том I-IV, Издавач: ИКП „Заслон” Шабац, Штампа: „Заслон-принт” Мајур, Шабац, 2003.:

- Књига 1: *Рајна лукавсћава кроз исћорију*;

- Књига 2: *Мале случајносћи великих исћоријских догађаја*;

- Књига 3: *Мање ѡзнајћо, али занимљиво*;

- Књига 4: *О неким исћоријским личносћима*.

5. НАШИ ВЕЛИКАНИ ИЗ БЛИЗА, Десет великана, Биграфије, Издавач: Задужбинарско друштво „Први српски устанак” Мишар, Штампа: Иван и Анета Томашевић Шабац, Шабац, 2005.

2.2 Прилози, студије и чланци

Богдан Секендек је написао и публикувао и велики број прилога, студија и чланака из педагошке праксе и завичајне историје.⁵⁰

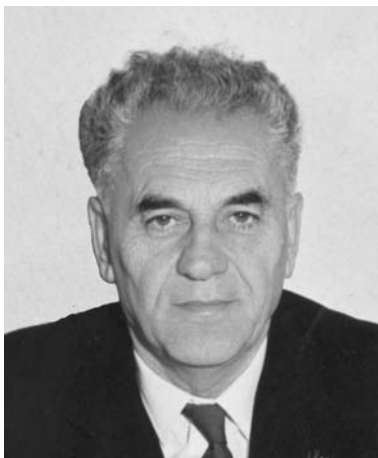
3. Литература

Није прикупљана.

⁵⁰ Богданове библиографске јединице из ове области, тренутно, нису прикупљене, а није ни познато да ли је његова библиографија из ове области његовог стваралаштва и публикована у целости.

XIII

Миљко С. Филиповић 1931-2003.⁵¹



1. Биографија⁵²

Миљко Филиповић рођен је 1931. године у Коцељеви, од оца Саве и мајке Зорке.

Основну школу завршио је у родном месту, а Нижу гимназију и Учитељску школу у Шапцу, док је Вишу педагошку школу и Филолошки факултет - група за српскохрватски језик и југословенску књ ижевност, завршио у Београду.

Уз рад Миљко је 1980. г. добио и звање "педагошког саветника", а за свој рад у области образовања и друштвено-политичког рада добио је низ признања, похвала и захвалница.

51 Фотографија Миљка С. Филиповића добијена је, својевремено, од њега лично.

52 Биографија Миљка С. Филиповића преузета је из: *Педагошки савјетници из наших школа*, У. Основне школе општине Коцељева, Издавач: Основна школа „Мића Станојловић” Коцељева, Штампa: ДД „Драган Срњић” Шабац, Коцељева, 1992, с. 90-91.

Пензионисан је као наставник разредне наставе. Умро је 2003. године у Коцељеви и сахрањен на коцељевачком гробљу "Лазине".

2. Библиографија

2.1 Посебна издања

1. ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ОПШТИНЕ КОЦЕЉЕВА, Монографија, Издавач: Основна школа „Мића Станојловић” Коцељева, Штампа: ДД „Драган Срњић” Шабац, Коцељева, 1992.

2.2 Чланци⁵³

1. ОПШТИНА КОЦЕЉЕВА, У: *Мачвански округ - Пословни водич - Где, шта и како*, Издавач: ДД „Економика” Нови Београд, 1995., с. 63-66.

3. Литература

1. Миљко Филиповић, *Педагошки савешњаци из наших школа*, У: Основне школе општине Коцељева, Издавач: Основна школа „Мића Станојловић” Коцељева, Штампа: ДД „Драган Срњић” Шабац, Коцељева, 1992, с. 91, пасус 8.

⁵³ Када су у питању Миљкови публиковани чланци, највероватније је да овде наведена Миљкова библиографија није комплетна.

XIV

Љубомир И. Јовић⁵⁴ 1934-

1. Биографија⁵⁵

Љубомир И. Јовић рођен је 18. VIII 1934. године у Коцељеви, где је и завршио основну школу, док је у Шапцу 1953. године завршио гимназију. После тога, Љубомир је уписао и завршио Правни факултет у Београду стекавши звање правника.

У својој богатој друштвено-политичкој каријери Љубомир И. Јовић обављао је и дужност секретара Одбора за друштвенополитички систем Извршног већа СР Србије у Београду.

Био је члан Уредништва стручног часописа *Ойшћина* у Београду. Сарадник је и у пу-

54 За потребе овог Каталога аутор, нажалост, није успео да дође до фотографије Љубомира И. Јовића.

55 Љубомирова биографија у потпуности је преузета из: Стеван Ж. Симић, (Уредник), *Јовић Љубомир И. Коцељева, 18. 8. 1934*, У: Именик - Трагом професора и ученика Шабачке гимназије, Народна библиотека „Жика Поповић” Шабац, Шабац, 1987, с. 72.

бликацијама: *Велики њравни њриручник, Београд, 1977.*, и *Правна енциклопедија, Београд.*

2. Библиографија

2.1 Посебна издања

1. ЗАКОНОДАВНИ ПОСТУПЦИ У СКУПШТИНАМА ДРУШТВЕНО-ПОЛИТИЧКИХ ЗАЈЕДНИЦА, Право, Београд, 1974.;
2. ЗАКОНОДАВНА И САМОУПРАВНА РЕГУЛАТИВА, Право, Београд, 1983.;
3. МЕТОДОЛОГИЈА ПРИПРЕМЕ НОРМАТИВНИХ АКТАТА, Право, Коаутор са професорима Универзитета, Београд, 1985.

2.2 Расправе и чланци

Љубомир И. Јовић је објавио око 100-тинак стручних радова у многим листовима и часописима.⁵⁶

3. Литература

1. Стеван Ж. Симић, (Уредник), *Јовић Љубомир И. Коцељева, 18. 8. 1934*, У: Именик - Трагом професора и ученика Шабачке гимназије, Народна библиотека „Жика Поповић” Шабац, Шабац, 1987, с. 72.

⁵⁶ Податак је преузет из: Стеван Ж. Симић, (Уредник), *Јовић Љубомир И. Коцељева, 18. 8. 1934*, У: Именик - Трагом професора и ученика Шабачке гимназије, Народна библиотека „Жика Поповић” Шабац, Шабац, 1987, с. 72. Комплетна Љубомирова библиографија, тренутно, није позната.

XV

Ранко Д. Ђукић⁵⁷ 1935-



1. Биографија⁵⁸

Ранко је рођен од мајке Марије и оца Драгутина у селу Љутице, 1. октобра 1935. године, где је и завршио основну (четворогодишну) школу. Нижу гимназију завршио је у Коцељеви и Ваљеву, док је Вишу гимназију завршио у Шапцу. Дипломирао је на групи за југословенску и светску књижевност Филозофског факултета у Београду.

После студија радио је као уредник у листу *Вискоза* у Лозници, а од 1962. године ради као стални дописник из Приштине у дневном листу *Полиџика* у Београду. Од 1968. године Ранко већ ради у Редакцији *Полиџике*, прво у својству сарадника, а онда и у својству уредника рубрике, да би од 1982. године био и заменик главног и одговорног уредника листа *Илустро-*

57 Ранкова фотографија добијена је од његалично.

58 Исто.

вана *Полиџика*, одакле 1984. године прелази да ради у Скупштину Југославије, у својству секретара Службе за информације и документацију. Са тог радног места је и пензионисан 1. јануара 2000. године.

Ранко је књижевним радом почео да се бави још као средњошколац, сарађујући у листовима и часописима у Шапцу и, касније (за време студија), и у Београду. Ранко је, углавном (тада) писао приповетке за децу и одрасле. Касније, за време студија, писао је и есеје, а објавио је и већи број хумористичких текстова у листовима: *Јез Вейрењ ачаи Чивија*. Његови хумористички текстови читани су и у многим забавним емисијама Радио-Београда.

Један је од покретача шабачког књижевног часописа *У сџвари*. Такође, Ранко је и утемељивач и члан групе за хумор и сатиру *Семафор* из Београда. Творац је и више драмских текстова, од којих су неки извођени на радију. Такође, Ранко је написао и текстове за позоришне комаде: „*Срушимо њозоришће*” и „*Праља са Дичине*”, као и неколико сценарија за документарне филмове.

Аутор је бројних фељтона и чланака у домаћим листовима и часописима. Његови прилози ушли су у „*Анџолоџију југословенских еџџрама*” као и у књигу „*Избор џекџова из емисије Веселе вечери Радио-Београда*”, али и у књигу „*Ко је ко у нашем хумору, сџири и карикаџури*” у издању београдског *Језа*.

Ранкова дела превођена су на више страних језика. Добитник је више књижевних и новинарских признања, а одликован је и Орденом рада.

Ранко данас, као пензионер, живи и ствара у Београду.

2. Библиографија

2.1 Посебна издања

1. ОПРОШТАЈ СА РЕКОМ, Приповетке за децу, Издавач: „Јединство” Приштина, Штампа: ГИП „Просвета” Ниш, Приштина, 1977.;

2. ТОПЛИ ЗЕЦ У ОСЛУ - Неуспели поход Ј. Б. Тита на Нобелову награду за мир за 1973. годину, Документаристика, Издавач: „Грађевинска књига” А. Д. Београд, Штампа: „Будућност” Зрењанин, Београд, 2004.;

3. ШТА СЕ ДЕСИЛО НА КОСОВУ, Коаутор, Документаристика, Београд, ????.

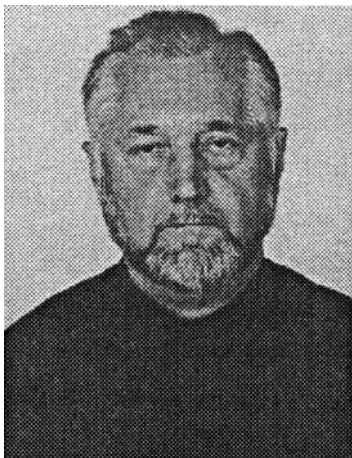
2.2 Есеји, фељтони, чланци и хумореске

Ранко Д. Ђукић публиковао је око 40 радова из области есејистике, фељтонистике и новинарства.⁵⁹

3. Литература

1. Стеван Ж. Симић, (Уредник), *Ђукић Ранко, Љутице (код Коцељеве), 1. 10. 1935.*, У: Именик - Трагом професора и ученика Шабачке гимназије, Народна библиотека „Жика Поповић” Шабац, Шабац, 1987, с. 50.

⁵⁹ Комплетан списак библиографских јединица налази се у Завичајној збирци Библиотеке „Јанко Веселиновић” Коцељева.



XVI

**Марко
Павловић⁶⁰
1936-**

1. Биографија⁶¹

Марко Павловић рођен је 1936. године у Драгињу, где је завршио и основну школу. Дипломирао је на Богословском факултету у Београду. Као свештеник служио је у Шабачкој Каменици, Накучанима и Коцељеви. Од 1977. године је парох у Шапцу. Данас има чин проте.

Своје радове Марко Павловић је објављивао у часописима и листовима: *Гласник Српске Православне Цркве; Православље; Вестник; Глас Подриња; Шабачка седмица; Шабачка ревија; Глас цркве; Пољопривредне новине*; затим, у календару *Ваљевац* и другим часописима и листовима.

Прота Марко Павловић данас ради у Епархији шабачко-ваљевској у Шапцу, где и живи.

⁶⁰ Фотографија протојереја-ставрофора Марка Павловића преузета је из његове књиге: *Са својим народом*, Шабац, 1998. с. 43.

⁶¹ Исто.

2. Библиографија

2.1 Посебна издања⁶²

1. МАНАСТИР РАДОВАШНИЦА, Монографија, 1991.;

2. МАНАСТИР КАОНА, Монографија, Коаутор са Слободан Живојиновић);

3. МАНАСТИР ДОКМИР, Монографија, Коаутор са Радомир Стевановић, 1991.;

4. МАНАСТИРИ ШАБАЧКО-ВАЉЕВСКЕ ЕПАРХИЈЕ, 1998.;

5. СА СВО ЈИМ НАРОДОМ, Историографија, Издавач: Православна народна хришћанска заједница Шабац, Штампа: „Графика” Шабац, Шабац, 1998, (Фелтон прештампан из: *Глас Подриња, од 12. септембра до 5. децембра 1996. године, Шабац* (Потписано са свештеник Марко Павловић);

6. ПЕСМА И МОЛИТВА, Историографија, Издавач: „Глас цркве” Шабац, Штампа: „Графика” Шабац, Шабац, 2000., (Потписано са протојереј-ставрофор Марко Павловић);

62 Читалац ће приметити да поједине библиографске јединице проте Марка Павловића нису комплетно представљене. То је из разлога што те књиге Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева не поседује, па се нису ни држале у рукама (приликом обраде за потребе ове публикације), те су једино из тих разлога наведени само они подаци које је прота Марко усмено дао аутору овог Каталога. За потребе другог издања овог Каталога, то, свакако, треба комплетирати.

7. ЦРКВА И ПАРОХИЈА НАКУЧАНСКА, Монографија, Издавач: „Светозар Марковић”, Штампа: Арт-а Београд, јун 2002., (Потписано са протејереј-ставрофор Марко Павловић);

8. ЗА КРСТ ЧАСНИ - Свештенство Епархије шабачко-ваљевске у I и II српском устанку, Историографија, Издавач: „Глас цркве” Шабац, Штампа: „Александрија” Ваљево, Шабац, 2004., (Поводом 200-годишнице I српског устанка), Потписано са прота Марко Павловић).

2.2 Радови, студије и чланци⁶³

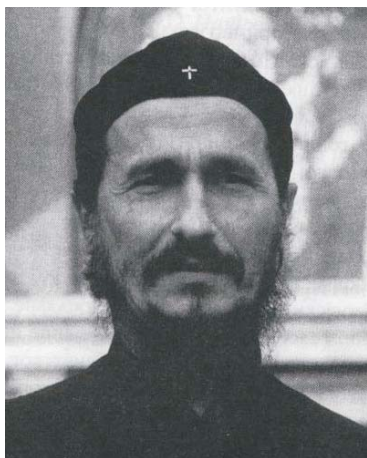
2. Литература

Није прикупљана.

⁶³ Прота Марко Павловић је написао и велики број радова, студија, фелтона, приказа и чланака које је објављивао у многим листовима и часописима. Међутим, за потребе ове публикације аутор, тренутно, није успео да прикупи све те библиографске јединице, па то остаје да се уради за друго издање овог Каталога.

XVI

Атанасије (Зоран) М. Јевтић⁶⁴ 1938-



1. Биографија⁶⁵

Атанасије Јевтић (световно име Зоран), рођен је 8. јануара 1938. године у селу Брдарица од мајке Савке и оца Милана.

Основну школу (четворогодишњу) завршио је у Драгињу, две године ниже гимназије и малу матуру у Шапцу и Дебрцу, а Богословију светог Саве (средња школа) и Богословски факултет Српске православне цркве - у Београду.

Монашки постриг примио је од Преподобног Аве Јустина Новог Ђелијског (Јустина Поповића), а по благослову оца Јустина уписао је и постдипломске студије на Теолошком факултету у Атини. Докторски рад *Екклесиологија светојоџ Ајосјола Павла* одбранио је 1967. године у Атини.

64 Фотографија епископа и јеромонаха Атанасија Јевтића преузета је из: Епископ Атанасије, *Православни икуменизам*, Издавач: „Књижевна реч” Београд, Штампач: „Драслар партнер” Београд, Београд, 1998. с. 27.

65 Исто, с. 28-29.

После тога, неколико година је предавао на Православној духовној академији у Паризу, а од 1972. године предаје патрологију и патристику (тј., црквену књижевност и мисао светих отаца Истока и Запада), на Богословском факултету Српске православне цркве у Београду.

Свети Архијерејски Сабор Српске православне цркве је на свом редовном заседању у мају 1991. године изабрао архимандрита др Атанасија Јевтића за епископа банатског са седиштем у Вршцу. Наредне године (1992.) епископ банатски Атанасије примио је епархију захумско-херцеговачку и приморску, којом је дуго година администрирао покојни митрополит дабро-босански Владислав. Међутим, због ратног пожара који је буктао Босном и Херцеговином у то време, епископ Атанасије није могао бити устоличен у Мостару, већ је чин устоличења извршен на Видовдан 1992. године у Требињу.

Епископ и јеромонах Атанасије Јевтић учесник је и многих домаћих и међународних научних скупова из области црквене историје, филозофије, теологије и хришћанске културе. Објавио је неколико стотина богословских текстова на српском и страним језицима у разним часописима и зборницима, а бави се и превођењем патристичких дела са грчког, старословенског и других језика. Аутор је 30-так самосталних књига штампаних на грчком, француском и српском језику. Такође, епископ Атанасије је и приређивач комплетних дела преподобног оца Јустина Ђелијуског (Јустина Поповића), као капиталног издања „Задужбине Косова”.

Епископ захумско-херцеговачки и приморски, јеромонах Атанасије Јевтић данас живи и ради у манастиру Тврдош код Требиња, у Босни и Херцеговини.

2. Библиографија⁶⁶

2.1 Посебна издања⁶⁷

1. ЕКЛИСИОЛОГИЈА СВЕТОГ АПОСТОЛА ПАВЛА, Теологија, На грчком језику, 1967.;
2. ОД КОСОВА ДО ЈАДОВНА, Историографија, 1984.;
3. ПАТРОЛОГИЈА, Теологија, 1984.;
4. ЛЕТОПИС МАНАСТИРА ЂЕЛИЈЕ, Летопис, 1985.;
5. ТРАГАЊЕ ЗА ХРИСТОМ, Теологија, 1989.;
6. СТРАДАЊЕ СРБА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ ОД 1941. ДО 1990. ГОДИНЕ, Историографија, 1990.;
7. ВЕЛИКОМУЧЕНИЧКИ ЈАСЕНОВАЦ, Историографија, 1990.;
8. ДУХОВНОСТ ПРАВОСЛАВЉА, Теологија, 1990.;
9. ДОСИЈЕ КОСОВО, Монографија, (на француском језику), 1991.;
10. БОГОРОДИЦА - ЧЕТИРИ ХОМИЛИЈЕ СВЕТОГ ЈОВАНА ДАМАНСКИНА, Теологија, (на грчком језику), 1991.;

⁶⁶Библиографија посебних издања епископа Атанасија Јевтића у потпуности је преузета из: Епископ Атанасије, *Православни икуменизам*, Издавач: „Књижевна реч” Београд, Штампач: ”Драслар партнер” Београд, Београд, 1998. с. 29.

⁶⁷ Библиографске јединице које су преузете из дела наведеног у претходној фусноти ⁶⁶), нису комплетно наведене, па их и аутор овог Каталога преноси као такве.

11. ХРИСТОС - ПОЧЕТАК И СВРШЕТАК, Теологија, На грчком језику, 1991.;
12. НА ПУТЕВИМА ОТАЦА, Том I и II, Теологија, 1991.;
13. БОГОСЛОВЉЕ СВЕТОГА САВЕ, Теологија, 1991.;
14. СВЕТИ САВА И КОСОВСКИ ЗАВЕТ, Теологија, Издавач: Српска књижевна задруга, Штампа: „Будућност” Нови Сад, Београд, 1992.;
15. БОГ СЕ ЈАВИ У ТЕЛУ, Теологија, 1992.;
16. СРПСКИ ЗАВИЧАЈ, Историографија, 1993.;
17. ЗНАК ПРЕПОРЕЧНИ, Теологија, 1994.;
18. ПОУКЕ ДОБРОГ СТАРЦА КЛЕОПЕ, Теологија, 1994.;
19. КЊИГЕ МАКАЈЕВСКЕ, Теологија, Превод на српски, 1995.;
20. ЗАГРЉАЈ СВЕТОВА, Теологија, 1996.;
21. О СЛЕДОВАЊУ СВЕТИМ ОЦИМА, Теологија, 1996.;
22. СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ БУКВАР, Теологија, 1997.;
23. РАСПЕТА ХЕРЦЕГОВИНА, Историографија, 1997.;
24. ПРАВОСЛАВНИ ИКУМЕНИЗАМ, Теологија, Издавач: НИП „Књижевна реч” Београд, Штампа: „Драслер партнер” Београд, Београд, 1998.;

25. УЧЕЊЕ АПОСТОЛСКИХ ОТАЦА, Теологија;

26. ЖИВО ПРЕДАЊЕ У ЦРКВИ - РУКОВЕТИ СА ЊИВЕ ГОСПОДЊЕ, Теологија, Том I и II;

27. ПШЕНИЦА И КУКОЉ НА ЊИВИ ГОСПОДЊОЈ, Теологија, Том I и II;

28. АСКЕТИКА, Теологија, Издавач: Универзитетски Православни Богословски „Хиландарски фонд” и Задужбина „Николај Велимировић и Јустин Поповић”, Припрема и штампа: „БИГ штампа” Београд, Београд, 2002.;

2.2 Прикази, студије и чланци⁶⁸

Епископ и јеромонах Атанасије Јевтић објавио је неколико стотина теолошких текстова у разним публикацијама, зборницима и часописима.

3. Литература

1. Лексикон писаца Југославије. Том III, Издавач: „Матица Српска” Нови Сад, Штампа: „Биографика” Суботица, Нови Сад, 1990. с. ?;

2. Слободан Милеуснић, *Белешка о Аѿанасију Јевѿићу*, У: Свети Сава и Косовски завет, Теологија, Издавач: Српска књижевна задруга, Штампа: „Будућност” Нови Сад, Београд, 1992, с. 353-354;

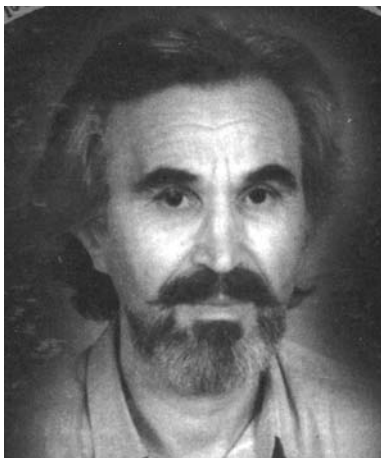
⁶⁸ Потпуна библиографија свих библиографских јединица које се односе на теолошке студије, приказе и чланке Атанасија Јевтића, тренутно није доступна аутору овог каталога, па тако (нажалост) није ни презентована у овом Каталогу.

3. Миљко Филиповић, *Њ ихсу наше школе изнедриле*, У: Основне школе општине Коцељева, Монографија, Издавач: Основна школа „Мића Станојловић” Коцељева, Штампа: ДД „Драган Срнић” Шабац, Коцељева, 1992. с. 89, пасус 5;

3. Велибор В. Цомић, *Белешка о Аїанасију Јевїићу*, У: Православни икуменизам, Теологија, Издавач: НИП „Књижевна реч” Београд, Штампа: „Драслер партнер” Београд, Београд, 1998, с. 28-29.

XVII

Крстивоје Илић⁶⁹ 1938-



1. Биографија⁷⁰

Крстивоје Илић је рођен у марту 1938. године у селу Брдарица, у засеоку Вила Леска. Осмогодишњу школу завршио је у Драгињу, Средњу у Шапцу, а студије Југословенске књижевности завршио је на Филолошком факултету у Београду.

Крстивој Илић је током свог књижевног стваралаштва написао и публиковао 20-так књига за децу и одрасле. Већина тих књига је доживела и по неколико издања.

Такође, скоро да нема ни једног литералног и књижевног часописа у којем песник

⁶⁹ Фотографија Крстивоја Илића преузета је са задње стране корица његове књиге: *Сабор бесмртника*, Издавач: Народна библиотека „Жика Поповић” Шабац, Штампа: ДД „Драган Срњић” Шабац, Шабац, 1999.

⁷⁰ Библиографија Крстивоја Илића у потпуности је преузета из његове књиге. *Мишарске елеџије*, Поезија, Издавач: „Рад” Београд, 1995, с. 57.

Крстивој Илић није објављивао своју поезију.

Заступљен је у најзначајнијим антологијама, читанкама и изборима лектире.

Поезија му је преведена на неколико светских језика.

Добитник је многих књижевних признања, а последња три су:

- Печат вароши Сремско-Карловачке
- Вишињева повеља и
- Круна деспота Стефана .

Као професионални писац, Крстивоје Илић тренутно живи и ради у Шапцу.

2. Библиографија⁷¹

2.1 Посебна издања

1. РАЗДОР У СЛУХУ РУЖЕ, Поезија, Издаје и штампа: „Просвета” Београд, 1973.;

2. ЛАБУДОВИ НАД ВИЛА-ЛЕСКОМ, Поезија, Удружени издавачи, Београд, 1977.;

3. ЈАСТРЕБ НА НИШАНУ, Поезија за децу, Издаје и штампа: „БИГЗ” ,Београд, 1980.;

4. ЕЛЕГИЈЕ ИЗ ПРЕДГРАЂА, Поезија, Издавач: ИРО „Градина”, Ниш, Штампа: ГРО „Просвета” Ниш, 1982.;

5. КОЛАСТЕ АЖДАЈЕ, Поезија за децу, Издавач: „Књижевне новине”, Београд, 1985.;

71 Библиографија Крстивоја Илића преузета из: *Мишиарске елегије*, Поезија, Издавач: „Рад” Београд, 1995, с. 57.

6. ПРИГОВОР ОРФЕЈУ, Поезија, Издавач: „Нолит” Штампа: „Бирографика” Суботица, Београд, 1987.;
7. ЕЛЕГИЈЕ ИЗ КАЗАМАТА, Поезија, Издавач: „Рад” Београд, 1989.;
8. МАЛЕ ЉУБАВНЕ ПЕСМЕ, Поезија за децу, Издавач: „Учитељско друштво” Лозница, Лозница, 1989., (шест издања);
9. ЕСЕЈИ ПРЕДЕЛИ, Поезија, Издавач: „Нолит”, Београд, 1990.;
10. КАТРЕНИ О ВИНУ, Поезија, Издавач: „Просвета”, Ниш, 1992.;
11. ПРОЛЕЋЕ У ДРАГИЊУ, Поезија за децу, Издавач: „Просвета”, Ниш, 1994., (два издања);
12. МИШАРСКЕ ЕЛЕГИЈЕ, Поезија, Издавач: „Рад”, Београд, 1995.;
13. САЗВЕЖЂЕ АРИЉСКОГ АНЂЕЛА, Есеји, Издавач: ?;
14. ПЕЛЕН И МЕЛЕМА, Бајке, Издавач: ?;
15. САБОР БЕСМРТНИКА, поезија, Издавач: Народна библиотека „Жика Поповић” Шабац, Штампа: ДД „Драган Срњић”, Шабац, 1999.;
16. СТИХОВИ И НОТЕ, Хорска музика на Илићеве стихове композитора Будимира Гајића, Издавач: ?;
17. МИШАРСКА БИТКА, Драма, Издавач: Дом културе „Вера Благојевић” Шабац, Штампа: ? , Шабац, 2000.;

14. ДЕЧАК ИЗ ВИЛА-ЛЕСКЕ, Поезија за децу, Издавач: „Српска књига” Рума, Штампа: „Графопромет” Рума, 2004.;

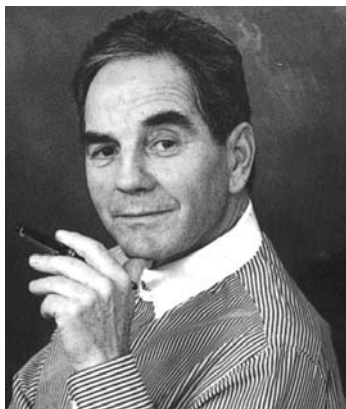
15. ЕЛЕГИЈЕ НАД ГОРАМА И ВОДАМА, Поезија, Издавач: „Просвета” Београд, Штампа: „Графика” Шабац, Београд, 2004.

3. Литература

1. *Лексикон писаца Југославије Том III*, Издавач: „Матица Српска” Нови Сад, Штампа: „Биографика” Суботица, Нови Сад, 1990. с. ?.

XVIII

Војин Марковић 1943-



1. Биографија

Војин Марковић родио се у Свилеуви, а Основну школу и гимназију завршио је у Ваљеву. У Београду је дипломирао на групи за југословенску књижевност на Филолошком факултету. После тога, краће време је радио као професор у Ваљеву. Затим је кренуо у свет, најпре у Париз, а затим и у Америку где се настанио у Кристал Лејку крај Чикага.

У Паризу је дипломирао на Позоришној академији „Сара Бернар” а у Америци је Војин Марковић, на Колеџу „Колумбија” завршио одсек телевизијске продукције.

Војин Марковић је до сада објавио три драме: „Симонида”; „Новембар у њламену” и „Анџиџона”.

Такође, написао је и објавио и четири романа. Данас Војин Марковић пише на српском и енглеском језику. У Америци (где тренутно и живи), нека Војинова дела су доживела и екранизацију.

2. Библиографија

2.2 Посебна издања

1. САН НА КОНВЕЈ РОУДУ, Роман, Издавач: „Дечје новине” Горњи Милановац, Штампа: ГРО „Култура” Београд, Горњи Милановац, 1989.;
2. ШАПУТАЊЕ АНЂЕЛА, Роман, Издавач: „Дечје новине” Горњи Милановац, Штампа: ГРО „Култура” Београд, Горњи Милановац, 1991.;
3. ТРИ СРПСКЕ ГЛАВЕ, Роман, Није виђен;
4. КОБЈЕТА, Роман, Није виђен;
5. ЉУБАВ И РАТ, Роман, Издавач: „Ревера прес” Београд, Штампа: „Ваљевопринт” Ваљево, Београд, 1999.;
6. ЉУБАВ И МИР, Роман, Издавач: „Ревера прес” Београд, Штампа: „Ваљевопринт” Ваљево, Београд, 2000.;
7. АНТОНИЈА, Роман, Није виђен;
8. СВЕТА ЗЕМЉА, Роман, Није виђен.

3. Литература

Није прикупљана.

XIX

Мирко С. Ивановић⁷² 1948-



1. Биографија⁷³

Мирко Ивановић рођен је од оца Слободана и мајке Живодарке у селу Дружетић, 11. јула 1948. године, где је и завршио прва четири разреда основне школе. Друга четири разреда основне школе похађао је у Коцељеви, док је у Ваљеву 1967. године завршио Средњу пољопривредну школу, а већ наредне (1968.) године уписује студије на Пољопривредном факултету у Земуну, које успешно окончава 1973. године.

Први посао добио је у предузећу ПКБ „Агроекономик” у Београду, а од јула 1975. године ради као асистент приправник на Пољопривредном факултету у Земуну. Исте (1975.) године, на истом факултету, уписује Постдипломске студије - група за Фитопатологију, а звање магистра стиче 1978. године, после чега бива изабран на место асистента за предмет фитопатологија

⁷² Фотографија Мирка Ивановића добијена је од њега лично.

⁷³ Исто.

на истом факултету.

Током 1980. године Мирко је провео месец дана, а 1981.г., још годину дана на специјализацији у „Ротемстејд” експерименталној станици у Херпендену, у Енглеској. Затим, 1980. г. и две седмице на Универзитету у Италији, и пар седмица, током 1983. и 1995. г., на Универзитету у Солуну, у Грчкој.

Марта 1989. године Мирко Ивановић стиће титулу доктора пољопривредних наука и исте године бива изабран за место доцента на катедри за фитопатологију, да би 1984 био изабран за ванредног професора на катедри за микозу биљака, а 1995. г. бива постављен и за редовног професора на истој катедри на Пољопривредном факултету у Земуну, где и данас ради.

У својој богатој научно-истраживачкој и педагошкој каријери Мирко Ивановић је одржао и бројне пленарне реферате на научним скуповима у земљи и иностранству, али, и постављан за председавајућег на тим скуповима. Такође, био је и ментор многих студентских дипломских радова и више магистарских и докторских теза, па рецезент преко 20 уџбеника, монографија, студија и пројеката.

По стручним питањима веома често наступа на телевизији и радију.

Од 1992. до 2000. године, Мирко је био и директор Института за заштиту биља у Београду, секретар Српског пољопривредног друштва, уредник часописа *Заштита биља* и *Архив*, затим, члан је и Издавачког савета часописа *Заштита биља* и *Биљни лекар*. Исто тако, председник је и Савезног савета за заштиту биља. Био је и помоћник за заштиту биља савезном министру пољопривреде.

Од 1995. до 1998. године био је и руководи-
тилац научно-истраживачког пројекта „Развој
нових технологија у заштити биља” при Мини-
старству за науку и технолошки развој Репу-
блике Србије. Публиковао је преко 200 научних
радова, стручних приказа, расправа и чланака.
Данас Мирко Ивановић живи и ради у Београду.
Контакт адреса је:

Универзитет у Београду

Мирко Ивановић, професор Фитопатологије,
Пољопривредни факултет

11080 Земун

Телефон: +381 (0)11 615-315-локал: 302;

Факс: +381 (0)11 193-659;

Е-mail: mirkoivan@agritacuity.bg.ac.yu

2. Библиографија

2.1 Посебна издања

1. МИКОЗЕ БИЉАКА, Универзитетски уџбе-
ник, Издавач: „Наука” Београд, 1992.;

2. POLYMYXA BEATE-VEKTOR VIRUSA RIZO-
MANIE, У: РИЗОМАНИА ШЕЋЕРНЕ РЕПЕ,
Студија, Издавач: „Друштво за заштиту биља
Србије”, Београд, 1995.;

3. ЗАШТИТА КАМИЛИЦЕ ОД БОЛЕСТИ,
ШТЕТОЧИНА И КОРОВА, Студија, Коаутор
са: П. Вукша и Р. Степић, Издавач: Институт за
проучавање лековитог биља „Др Јосиф Па-
нчић” ,Београд, 1997.;

4. ЗАШТИТА ПИТОМЕ НАНЕ ОД
ШТЕТНИХ БИОАГЕНАСА, Студија, Коаутор
са: Р. Спасић; Р. Степић; М. Бабовић; О. Петро-

вић; М. Костић; В. Крњача и Д. Јаковљевић, Издавач: Институт за проучавање лековитог биља „Др Јосиф Панчић” ,Београд, 1998.;

5. БОЛЕСТИ И ШТЕТОЧИНЕ ЖАЛФИЈЕ, Студија, Коаутор са: М. Костић; С. Павловић и В. Јањић, Издавач: Институт за проучавање лековитог биља „Др Јосиф Панчић” , Београд, 1998.;

6. INTEGRATED PROTECTION OF FIELD CROPS. Студија, Уредник са И. Перић, Издавач: „Plant Protection Society of Serbia” Belgrade, Београд, 1999.;

7. МИКОЗЕ ПОВРЋА, Компакт диск (CD), Студија, Коаутор са М. Тркуља, Издавач: „Агрософт” ,Београд, 2001.

2.2 Студије, расправе и чланци

Професор Мирко С. Ивановић објавио је преко 200 научних радова, студија и приказа публикованих у бројним домаћим и страним научним, стручним и јавним гласилима.⁷⁴

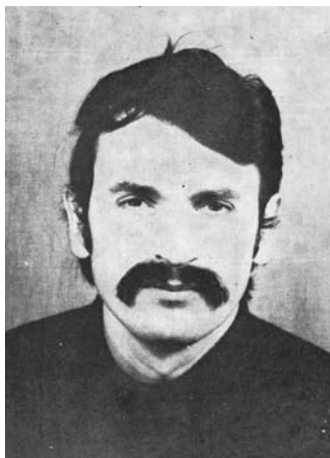
3. Литература

1. Миљко Филиповић, *Њих су наше школе изнедриле*, У: Основне школе општине Коцељева, Монографија, Издавач: Основна школа „Мића Станојловић” Коцељева, Штампа: ДД „Драган Срњић” Шабац, Коцељева, 1992. с. 89, пасус 2.

⁷⁴ Комплетан списак Миркових радова (ако и постоји), трезнито није био доступан аутору овог Каталога.

XX

Бранислав С. Недељковић⁷⁵ 1949-



1. Биографија⁷⁶

Бранислав Недељковић рођен је 30. марта 1949. године у Коцељеви (отац Слободан) Основну школу похађао је у Коцељеви а Средњу новинарску у Београду.

Бранислав је професионални новинар Радио Шапца и недељног листа *Глас Подриња* у Шапцу, а сарадник је и листова *Полиџика* и *Полиџика Експрес*.

Услед болести, Бранислав се повукао из јавног живота. Данас живи у Коцељеви.

⁷⁵ Фотографија Бранислава С. Недељковића преузета је из његовекњиге: *Мали њас*, Приче за децу, Издавач: „Културни центар” Ивањица, Штампа: „Литопапир” ООУР „Графичар” Чачак, Ивањица, 1982.

⁷⁶ Исто.

2. Библиографија

2.1 Посебна издања

1. КРИЦИ ЖДРАЛОВА, Приповетке, Издавач: НИРО „Књижевне новине” Београд, Штампа: ГИРО „6. октобар” Панчево, Београд, 1980.;

2. МАЛИ ПАС, Приче за децу, Издавач: „Културни центар” Ивањица Штампа: „Литопапир” ООУР „Графичар” Чачак, Ивањица, 1982.;

3. ЈЕВРЕМОВА ОСМИЦА, Роман, Издаје и штампа: Ареа-ТРЗ „Арт” Чачак, Коцељева-Чачак, 1985.

2.2 Чланци, прикази и репортаже

Бранислав С. Недељковић објавио је већи број новинарских чланака и приказа у листовима *Глас Подриња* у Шапцу, као и у *Полиџика* и *Полиџика Експрес* у Београду, али и у форми краћих репортажа емитованих на Радио Шапцу.⁷⁷

3. Литература

Није прикупљана.

⁷⁷ Комплетан списак чланака, приказа и репортажа које је објавио Бранислав С. Недељковић, тренутно, није био доступан аутору овог Каталога.

XXI

Славко Б. Живановић⁷⁸ 1950-



1. Биографија⁷⁹

Славко Живановић рођен је у селу Суботица, 15. јануара 1950. године, од оца Будимира и мајке Радмиле. Основну школу похађао је у Суботици и Коцељеви а Средњу прехрамбену у Шапцу. По доласку са одслужења војног рока одлази да ради у главни град Аустрије - Беч. Ту почиње да се интересује за проблематику здраве хране и животне средине. Као природна последица интересовања везаних за екологију јесте и његово приступање покрету „Зелених” у Аустрији, који касније прераста у политичку партију.

У Бечу се ангажује и у Заједници Југословенских и Српских клубова, у којима наставља активно да сарађује и после распада СФРЈ.

⁷⁸ Фотографија Славка Б. Живановића преузета је из његове књиге: *Молио сам Бога за сјај народа свога*, Документаристика, Издавач: Самостално ауторско издање, Штампа: „Марго-арт” Београд, 1999.

⁷⁹ Исто.

Као последица такве активности јесте и Славково несебично ангажовање у прикупљању и дистрибуирању хуманитарне помоћи из Аустрије свом народу у домовини током кризе изазване распадом бивше Ј угославије.

Увидевши да се прљава индустријска технологија преноси из западних земаља у источне, Славко (желећи да помогне у очувању здраве животне средине у Коцељеви), превентивно организује и оснива еколошко удружење „За спас лопте” где се максимално ангажује борећи се за здрав живот својих суграђана. Иницијатор је и један од главних оснивача и финансијера еколошког листа „Еко ”у Коцељеви.

Током НАТО бомбардовања Србије 1999. године, Славко је један од главних организатора и говорника на антиратним демонстрацијама у Бечу. Као последица таквог Славковог патриотског и антиратног ангажовања, настала је и једна књига документарног карактера о анти-НАТО демонстрацијама српске дијаспоре у Аустрији.

Данас Славко Б. Живановић живи и ради, и у Бечу (у фабрици Amiler brot), и у Коцељеви, у својој трговини „Златни шраф”.

2. Биографија

2.1 Посебна издања

1. МОЛИО САМ БОГА ЗА СПАС НАРОДА СВОГА, Документаристика, Издавач: Самостално ауторско издање, Штампа: „Марго-арт” Београд, 1999.

3. Литература

Није прикупљана.

XXII

Момчило К. Исић⁸⁰ 1952-



1. Биографија⁸¹

Момчило Исић рођен је 1952. године у селу Свилеува од оца Живорада и мајке Станице. Основну школу завршио је у Свилеуви, а Средњу учитељску у Београду где је и дипломирао 1977. године на Филозофском факултету - одељење за историју. На истом факултету је 1983. године магистрирао, а 1992. године и докторирао.

Од 1986. године Момчило Исић ради у Институту за новију историју Србије у Београду, прво у звању научног сарадника, а данас у звању научног саветника.

⁸⁰ Фотографија Момчила Исића преузета је из серијала фотографија са манифестације „Сабор Поп Лука Лазаревић 2003.” која се, традиционално одржава последњих десетак година у организацији СО Коцељева, Библиотеке „Јанко Веселиновић” Коцељева и Месне заједнице Свилеува.

⁸¹ Момчилова Биографија преузета је из: Миљко Филиповић, *Њих су наше школе изнедриле*, У: Основне школе општине Коцељева, Монографија, Издавач: Основна школа „Мића Станојловић” Коцељева, Штампа: ДД „Драган Срњић” Шабац, Коцељева, 1992. с. 89, пасус 4.

Један је од оснивача Друштва за изучавање историје Свилеуве и главни и одговорни уредник гласила овог Друштва - *Гласник села Свилеуве*.

Данас Мочило Исић са породицом живи у Винчи крај Београда.

2. Библиографија

2.1 Посебна издања

1. СЕЉАШТВО ВАЉЕВСКЕ ОБЛАСТИ 1929-1941., Историографија, Издаје и штампа: „Милић Ракић” Ваљево, 1985.;

2. ОСНОВНЕ ШКОЛЕ У ВАЉЕВСКОМ КРАЈУ 1918-1985., Историографија, Коаутор, Издавач: Народни музеј Ваљево, Ваљево, 1986.;

3. ШКОЛСТВО У АЗБУКОВИЦИ, Историографија, Коаутор, Издавач: „Културни центар” Љубовија, Љубовија, 1987.;

4. СЕЉАШТВО У СРБИЈИ 1918-1925., Историографија, Издавач: Институт за новију историју Србије, Београд, Штампа: ДД ИШ „Стручна књига” Београд, 1995.;

5. МАТЕРИЈАЛНО СТРАДАЊЕ ВАЉЕВСКОГ СТАНОВНИШТВА У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ, Историографија, Издавач: Историјски архив Ваљево, Штампа: „Ваљево принт” Ваљево, 1996.;

6. СОЦИЈАЛНА И АГРАРНА СТРУКТУРА СРБИЈЕ У КРАЉЕВИНИ ЈУГОСЛАВИЈИ, Историографија, Издавач: Институт за новију

историју Србије, Београд, Штампа: „Графо-Марк”, Београд, 1999.

7. СЕЉАШТВО У СРБИЈИ, Историографија, Издавач: Институт за новију историју Србије Београд, Штампа: „Беопрес”, Београд, 2000.;

8. ПИСМЕНОСТ У СРБИЈИ ИЗМЕЂУ ДВА СВЕТСКА РАТА, Историографија, Издавач: Институт за новију историју Србије, Београд, Штампа: „Беопрес”, Београд, 2001.;

9. СТАНОВНИШТВО СВИЛЕУВЕ У XIX ВЕКУ, Историографија, Издавач: Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева, Штампа: ИКП „Заслон” Шабац, Свилеува, 2002.;

10. ОСНОВНО ШКОЛСТВО У ТАМНАВИ 1820-1941., Историографија, Издавач: Градска библиотека „Божидар Кнежевић” Уб, Штампа: „Српска књига” Рума, Уб, 2002.;

11. ПОГИНУЛИ У РАТОВИМА СРБИЈЕ У 19. ВЕКУ ИЗ ШАБАЧКО-ВАЉЕВСКЕ ЕПАРХИЈЕ, Историографија, Издавач: Издавачко предузеће „Колубара” Ваљево, Штампа: „Чигоја штампа” Београд, Ваљево, 2003.;

12. ОСНОВНО ШКОЛСТВО У СРБИЈИ 1918-1941., ТОМ I-II, Историографија, Институт за новију историју Србије Београд, Штампа: „SD Publik”, Београд, 2005.

2.1 Студије, расправе и чланци.

Момчило Исић објавио је око 50-так научних радова из области новије историје Србије публикованих у многим стручним часо-

3. Литература

1. Миљко Филиповић, *Њ ихсу наше школе изнедриле*, У: Основне школе општине Коцељева, Монографија, Издавач: Основна школа „Мића Станојловић” Коцељева, Штампа: ДД „Драган Срњић” Шабац, Коцељева, 1992., с. 89, пасус 4.;
2. Митровић Момчило, Уредник, *Сјоменица Инстїиїуїта за новију истїорију Србије у Београду од 1965. до 1995. године*, Издавач: Институт за новију историју Србије - Београд, Штампа: „Чигоја штампа” ,Београд, 1995., с. 80-82.;
3. Зоран А. Живановић, *Белешке о ауторима*, У: Сабор Поп Лука Лазаревић, Број 1, (Зборник радова), Издавач: Библиотека „ЈанкоВеселиновић” Коцељева, Штампа: „Интелекта” Ваљево, Коцељева, 2004, с. 204.

82 Библиографија ових Момчилових радова публикована је до 1995. године, У: Митровић Момчило, Уредник, *Сјоменица Инстїиїуїта за новију истїорију Србије у Београду од 1965. до 1995. године*, Издавач: Институт за новију историју Србије, Штампа: „Чигоја штампа”, Београд, 1995, с. 80-82.

XXIII

Миленко Марковић⁸³ 1957-



1. Биографија⁸⁴

Миленко Марковић рођен је 1957. године у селу Љутице где је и похађао Основну школу. Средњу школу завршио је у Шапцу, а дипломирао је на Филолошком факултету - група за српскохрватски језик и књижевност.

Неколико година, почетком задње деценије XX века, Миленко је био директор Центра за културу „Јанко Веселиновић” у Коцељеви, па затим, једно веома кратко време и директор Средње школе „Вељко Влаховић” у Коцељеви,

83 Миленкова фотографија преузета је из серијала фотографија са манифестације „Сабор Поп Лука Лазаревић 2003.” која се, традиционално одржава последњих десетак година у организацији СО Коцељева, Библиотеке „Јанко Веселиновић” Коцељева и Месне заједнице Свилеува.

84 Миленкова биографија је у потпуности преузета из његове књиге: *Однесе Дрина*, Роман, Издавачи: Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева и Издавачко предузеће „Јефимија” Крагујевац, Штампа: „Заслон-принт” Шабац, Крагујевац-Коцељева, 2002.

да би, потом, прешао да ради у Основну школу „Мића Станојловић” у Коцељеви као наставник разредне наставе за предмет - српски језик и књижевност, где и данас ради.

Миленко Марковић пише романе, приповетке, есеје и афоризме, а бави се и аматерском режијом. На конкурсу „Књижевне омладине Србије” награђен је за приповетку *Пет дни у Солуну*.

Миленко Марковић данас живи и ради у Коцељеви.

1. Библиографија

2.1 Самостална издања

1. ЦАМБАСКО ЈЕВАНЂЕЉЕ, Роман, Издавач: Самостално ауторско издање, Штампа: „Неографика” Скупљен-Владимирци, Коцељева, 1989.;

2. ОДНЕСЕ ДРИНА, Роман, Издавачи: Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева и Издавачко предузеће „Јефимија” Крагујевац, Штампа: „Заслон принт” Шабац, Крагујевац - Коцељева, 2002.

2.2 Приповетке, драме, поеме

1. ПЕТ ДНИ У СОЛУНУ, Приповетка, Издавач: ?

2. ЗАШТО МЕ ЧЕШЋЕ НЕМА НА ТЕЛЕВИЗИЈИ, Драма, Издавач: ?

3. ПРЕЦИ И ПОТОМЦИ ПОП ЛУКЕ, Поема, У: Сабор Поп Лука Лазаревић, Број 1, Зборник радова, Издавач: Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева, Штампа: „Интелекта” Ваљево, Коцељева, 2004., с. 197-198.;

Треба нагласити и да је Миленко Марковић своја краћа лирска дела објављивао и у многим литералним и књижевним часописима и листовима.⁸⁵ Такође, неопходно је рећи и да је Миленко своје афоризме представио слушалачкој публици у посебној радио емисији (чији је он био и уредник), на таласима Радио Коцељеве.

3. Литература

1. Новица Прстојевић, *Цамбаско јеванђеље*, У: Глас Подрињ а, 23. II 1989., Шабац, 1989., с. 9.

2. Живојин Бошков, Уредник, *Миленко Марковић*, У: Лексикон писаца Југославије, Том IV, М-, Издавач: Матица Српска, Штампа: „Бирографија” Суботица, Нови Сад, 1997, с. 147.

3. Зоран А. Живановић, *Белешке о ауторима*, У: Сабор Поп Лука Лазаревић, Број 1, Зборник радова, Издавач: Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева, Штампа: „Интелекта” Ваљево, Коцељева, 2004, с. 205.

85 Те библиографске јединице аутор овог Каталога, није стигао да пронађе пре него што је Каталог отишао у штампу.



**Милош
Антонић⁸⁶
1961-**

1. Биографија

Милош Антонић рођен је 4. октобра 1961. године у Бресници. Основну школу похађао је у Бресници и Коцељеви а Богословију у Сремским Карловцима.

Пчеларством се бави још од 1985. године, у почетку као хоби-пчелар а касније као допу-нским занимањем. Учесник је и излагач на више пчеларских изложби у току године, где остварује завидне резултате и добија многа признања.

Члан је Управног одбора Свештеничког и монашког друштва пчелара епархије шабачко-ваљевске, затим, члан Удружења пчелара општине Коцељева а од јануара 2004. године и члан Извршног одбора Савеза пчеларских организација Србије, као представник Мачванског и Колубарског округа. Председник је Комисије за награђивање у СПОС-у.

⁸⁶ Фотографија Милоша Антонића добијена је од њега лично.

Превео је „*Нови пчелар*”, прву књигу о пчеларству на српском језику, писану ондашњим такозваним „славено-српским књижевним језиком, аутора свештеника Аврама Максимовића, пароха сомборског, штампану у Будиму 1810. године. Велико интересовање и труд уложио је у проучавање историје пчеларства, из чега је проистекао и знатан број чланака из те области, публикованих у часопису *Пчелар*.

Од маја 2004. године поставио је своју пчеларску презентацију на личном Веб сајту: www.pcelarm.com - где се могу наћи скоро сви објављени чланци и фотографије о пчелињим производима, разне занимљивости и линкови сродних сајтова. Добитник је скоро свих пчеларских признања:

- Златне медаље;
- Заслужни пчелар;
- дипломе: „проф. Јован Живановић”;
- и већег броја медаља, повеља, диплома и захвалница.

Свештеник Милош Антонић тренутно живи и служи у православном храму *Свети цар Констјантин и царица Јелена* у Коцељеви, као парох први коцељевачки (по чину протојереј).

2. Библиографија

2.1 Посебна издања

1. ОДГОВАРАЊЕ НА ЛИТУРГИЈИ ПРЕОСВЕЋЕНИХ ДАРОВА, (СА ПРЕВОДОМ КАТИЗМИ И ПАРИМЕЈА), Православна религија, Издавач: Српска православна парохија - прва коцељевачка, Штампа: „Графика Гојковић” Ваљево, Коцељева, 2001.

2.2 Чланци

Протојереј Милош Антонић објавио је из области пчеларства 30 чланака и приказа у листу *Пчелар*, као и у сродним Зборницима ра- дова.⁸⁷

3. Литература

Није прикупљана.

87 О библиографским јединицама Милошевих чланака, као и о другим подацима треба видети његов Веб-сајт: www.pcelarm.com

XXV

Зоран А. Живановић⁸⁸ 1963-



1. Биографија⁸⁹

Зоран Живановић рођен је 4. фебруара 1963. године у Свилеуви, од оца Александра и мајке Радмиле. Основну школу похађао је у Свилеуви, Средњу школу у Шапцу, а дипломирао је на катедри за Методологију археолошких истраживања Одељења за археологију на Филозофском факултету у Београду, са темом: *Методолошки приступи за систематизацију „Винчанских знакова”*.

Као дипломирани археолог, са стручним звањем - кустос, ради у Завичајном музеју у Коцељеви. Своје научно-истраживачке радове објављује у домаћим стручним часописима.

Дугогодишњи је сарадник Истраживачке станице Петница код Ваљева где је у периоду од

⁸⁸ Фотографија Зорана А. Живановића преузета је из његове књиге: *Бој на Свилеуви*, Историја, Издавач: Самостално ауторско издање, Штампа: „РС Home studio”, Коцељева, 2004.

⁸⁹ Исто, с. 53.

1993. до 1997. године, (у својству ментора полазника образовно-научних програма ИСП), реализовао следеће образовне и научно-истраживачке пројекте:

- Рекогносцирање и планиграфија утврђења „Јеринин град” у селу Бранговић - општина Ваљево;⁹⁰
- Рекогносцирање и планиграфија утврђења *Бела сѝена* у селу Крчмар - општина Мионица;⁹¹
- Римски локалитети Ваљевског краја;⁹²
- Стамбена архитектура насеља винчанско-плочничке фазе у Ваљевском крају;⁹³ и
- Археолошко-историјска интерпретација оставе римског новца из Доњег Црнијева.⁹⁴

Археолог Зоран А. Живановић тренутно у Завичајном музеју у Коцељеви ради на пројекту истраживања и проучавања праисторијских урезаних симбола и знакова на остацима материјалне културе из тог времена у Тамнавском крају, као и на археолошком рекогносцирању подручја општине Коцељева. Поред археологије, Зоран се бави и литералним стваралаштвом и своје радове објављује у различитим књижевним часописима и зборницима, а заступљен је и у појединим антологијама поезије.

Данас Зоран А. Живановић са супругом Јеленом живи и ради у Коцељеви.

90 Публиковно у: Петничке свеске, Број 38, Издавач: Истраживачка станица Петница Ваљево, Штампа: „Ваљево-принт”, Ваљево, 1995. с. 57-69.

91 Петничке свеске, Број 41, Издавач: Истраживачка станица Петница Ваљево, Штампа: „Ваљево-принт”, Ваљево, 1996., с. 316-325.

92 Исто, с. 289-301.

93 Петничке свеске, Број 42, Издавач: Истраживачка станица Петница Ваљево, Штампа: „Ваљево-принт”, Ваљево, 1997.

94 Исто.

2. Библиографија

2.1 Посебна издања

1. ЛУТАЊА, Збирка поезије, Издавач: Самостално ауторско издање, Штампа: ГШП „Триангл папир” Шабац, Свилеува, 1992.;
2. МЕТОДОЛОШКИ ПОСТУПАК ЗА СИСТЕМАТИЗАЦИЈУ „ВИНЧАНСКИХ ЗНАКОВА”, Археологија, Дипломски рад, Катедра за Методологију археолошких истраживања Одељења за археологију на Филозофском факултету у Београду, (Копирано у малом броју примерака), Београд, 2001.;
3. БОЈ НА СВИЛЕУВИ, Историја, Издавач: Самостално ауторско издање, Штампа: „РС Home studio” Коцељева, 2004.;
4. ЛОЦИРАЊЕ РОДНЕ КУЋЕ ПОП ЛУКЕ ЛАЗАРЕВИЋА, Студија, Посебан отисак из: Сабор Поп Лука Лазаревић, Број 1, Зборник радова, Издавач: Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева, Штампа: „Интелекта” Ваљево, Коцељева, 2004.;
5. У СЕНЦИ ЛИПЕ, Хаику поезија, Издавач: Самостално ауторско издање, Штампа: „РС Home studio” Коцељева, 2005.;
6. ТАМНАВСКИ ПИСЦИ, Каталог изложбе, Издавач: Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева, Штампа: „Интелекта” Ваљево, Коцељева, 2005., (Поводом 100 година од смрти књижевника Јанка Веселиновића);

2.2 Научни и литерални радови, чланци

1. ПЕСМА, Поезија, У: Глас Подриња, Шабац, 1992.;
2. ПЕСМА, Поезија, У: Антологија поезије шапчана и подрињаца, Уредник: Миљко Бељић, Издавач: Дом културе „Вера Благојевић” Шабац, Штампа: „Заслон” Шабац, 1994., с. 188;
3. ОПЕТ УЧИМО ДА ЧИТАМО, Приказ, У: Антропија - Интерни лист Одељења за антропологију ИСП, Број 1, Издавач: Истраживачка станица Петница, Штампа: Одељење за антропологију ИСП, Петница-Ваљево, 1995., с. 4;
4. МОГУЋНОСТИ ПРИМЕНЕ МЕТАЛ-ДЕТЕКТОРА У ТЕРЕНСКИМ АРХЕОЛОШКИМ ИСТРАЖИВАЊИМА, Методологија, У: Гласник Српског археолошког друштва, Број 12, Издавач: Српско археолошко друштво Београд, Штампа: „Чигоја прес”, Београд, 1996. с. 239-243;
5. ХАИКУ, Поезија, У: Зборник радова - Девети Југословенски хаику фестивал Оџаци '96., Издавач: Центар културе Оџаци, Штампа: Д.Д. Штампарија „Култура” Бачки Петровац, Оџаци, 1996., с. 42;
6. ПИСМО ЗА Ј ЕЛЕНУ, Поезија, У: Јесењин, Број 25, Издавач: „Књижевни клуб „Јесењин”, Штампа: „Мођо” Ваљево, Београд, 1996., с. 8;
7. ХАИКУ, Поезија, У: Зборник радова - Десети Југословенски хаику фестивал Оџаци '97., Издавач: Културно-просветна заједница Оџаци, Штампа: ДП „Младост”, Оџаци, 1997., с. 36;

8. ХАИКУ, Поезија, У: Зборник радова - Једанаести Југословенски хаику фестивал Оџаци '98., Издавач: Културно-просветна заједница Оџаци, Штампа: ДП „Младост”, Оџаци, 1998., с. 39;

9. ХАИКУ, Поезија, У: Зборник радова - Дванаести Југословенски хаику фестивал Оџаци '99., Издавач: Центар културе Оџаци, Штампа: ДП „Младост”, Оџаци, 1999., с. 13;

10. САБОР ПОП ЛУКА ЛАЗАРЕВИЋ, Приказ, У: Годишњак села Свилеуве, Број 1, Издавач: Друштво за изучавање историје Свилеуве, Штампа: „Финеграф” Београд, Свилеува, 2003., с. 76-90;

11. САБОР ПОП ЛУКА ЛАЗАРЕВИЋ, Приказ, У: Зборник радова - Сабор Поп Лука Лазаревић, Број 1, Издавач: Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева, Штампа: „Интелекта” Ваљево, Коцељева, 2004., с. 5-14;

12. РОДОСЛОВ ПОП ЛУКЕ ЛАЗАРЕВИЋА И ЊЕГОВЕ ПОРОДИЦЕ (И ПОРОДИЦЕ ЛАЗАРЕВИЋ У СВИЛЕУВИ ДО 1900. ГОДИНЕ), Студија, Коаутор са: Живко Д. Лазаревић, У: Зборник радова- Сабор Поп Лука Лазаревић, Број 1, Издавач: Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева, Штампа: „Интелекта” Ваљево, Коцељева, 2004., с. 83-133;

13. ЛОЦИРАЊЕ РОДНЕ КУЋЕ ПОП ЛУКЕ ЛАЗАРЕВИЋА, Студија, У: Зборник радова - Сабор Поп Лука Лазаревић, Број 1, Издавач: Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева, Штампа: „Интелекта” Ваљево, Коцељева, 2004., с. 134-156;

14. ЦРКВИНЕ У СВИЛЕУВИ, РЕЗУЛТАТИ ПРЕЛИМИНАРНИХ ИСТОРИЈСКО-АРХЕОЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА, Студија, Коаутор са: Душан Мркобрад, У: Зборник радова - Сабор Поп Лука Лазаревић, Број 1, Издавач: Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева, Штампа: „Интелекта” Ваљево, Коцељева, 2004., с. 157-196;

15. БЕЛЕШКА О АУТОРИМА, Приказ, У: Зборник радова - Сабор Поп Лука Лазаревић, Број 1, Издавач: Библиотека „Јанко Веселиновић” Коцељева, Штампа: „Интелекта” Ваљево, Коцељева, 2004., с. 203-206;

16. МЕТОДОЛОШКИ ПОСТУПАК ЗА ФОРМИРАЊЕ БАЗЕ ПОДАТАКА „ВИНЧАНСКИХ ЗНАКОВА”, Методологија, У: Некудим - часопис за неговање традиције и очување духовности и културе, Број 6, година трећа, Издавач: Удружење грађана „Некудим” Смедеревска Паланка, Штампа: „Графос”, Смедеревска Паланка, 2004., с. 5-29;

17. КАКО ЈЕ И КАДА КОЦЕЉЕВА ДОБИЛА ИМЕ, Историја, У: „Еко Коцељева” - Билтен Еколошког друштва „За спас лопте” Коцељева, Број 4, Издавач: Еколошко друштво „За спас лопте” Коцељева, Штампа: „Гала” Љутице, Коцељева, 25. XII 2004., с. 2.

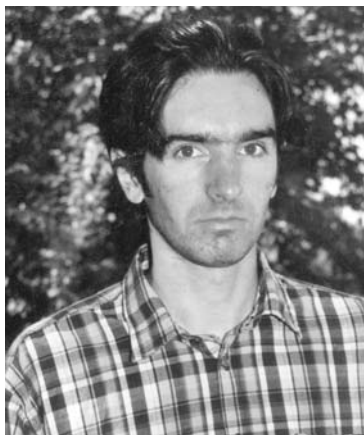
3. Литература

1. Аноним, *Лушања - збирка поезије Зорана Живановића из Свилеуве*, У: Глас Подриња, Шабац, 1992. с. ?;

2. Аноним, *У сенци лије - издање аутора Зорана Живановића из Свилеуве*, У: Хаику новине, број 11, Издавач: Хаику клуб Ниш, Штампа: ГП „Пунта” , Ниш, октобар 1999., с. 22.;
3. Зоран Живановић, Ана Живановић, Милица Ђукић, *Винчански знаци северозајадне Србије*, У: Додатак годишњаку ИСП број 16, Годишњак Истраживачке станице Петница, број 16, Издавач: Истраживачка станица Петница, Штампа: (Аноним) Петница-Ваљево, пролеће 1997., с. 1.
3. Зоран А. Живановић, *Белешка о ауторима*, У: Зборник радова - Сабор Поп Лука Лазаревић, Број 1, Издавач: Библиотека „Јанко Веселинови” Коцељева, Штампа: „Интелекта” Ваљево, Коцељева, 2004., с. 203;
4. Аноним, *Зоран Живановић*, У: Арт магазин, 1988., Електронска верзија, Нови Сад, 1988., Интернет адреса:
www.artmagazin.co.yu/haiku_pismo/adresar/index/htm

XXVI

Александар Павловић⁹⁵ 1974-



1. Биографија⁹⁶

Александар Павловић Рођен је 21. октобра 1974. године у Драгињу, где је завршио и основну школу, док је средњу школу похађао у Коцељеви.

Студије на Вишој пољопривредној школи у Шапцу завршио је 2003. године. Једно кратко време радио је у струци, тј., у Откупној станици АД „Имлек” - испостава Коцељева.

Александар Павловић пише прозу од средњошколских дана, а поред тога пише и поезију и есеје.

Поред књижевног стваралаштава и стручног рада, организовано се бави и спортом.

⁹⁵ Фотографија Александра Павловића преузета је са његове књиге: *Тајна вејра*, Роман, Издавач: Књижевна омладина Србије Београд, Штампа: „Теута” Панчево, Београд, 2005.

⁹⁶ Исто, с. 91.

Александар Павловић тренутно живи и ради у Коцељеви.

2. Библиографија

2.1 Посебна издања

1. ТАЈНА ВЕТРА; Роман, Издавач: Књижевна омладина Србије - Београд, Штампа: „Теута” Панчево, Београд, 2005.

2.2 Чланци, есеји итд.

Александар Павловић још није публиковао ни једно своје мање дело у било ком периодичном издању.

3. Литература

Тренутно не постоји.

Поговор

Стара изрека каже: „Ко ради тај и греши”, па је тако, засигурно, и ово (прво) издање Каталога писаца завичајаца општине Коцељева грешко-лико са по неком грешчицом.

Неких од њих аутор је свестан, док ће друге, опет, бити уочљиве тек након штампања када се узгуби свака могућност да се оне исправе. То је основни принцип свих Марфијевих закона, и против тога се ништа не може. Међутим, када су у питању пропусти направљени приликом истраживања и откривања сваког писца завичајца понаособ, њих је аутор и те како свестан. Па тако, треба одмах указати да је због недостатка времена (пре свега), а затим и средстава (изнад свега), пропуштено да се набаве фотографије геолога *др Илије М. Мићућа* и правника *Љубомира И. Јовића*, обојица из Коцељеве. Исто тако, требало је проверити и, евентуално, обрадити и свештеника *Јована Пећковића*, рођеног у Шабачкој Каменици или Љутицама, а који данас живи у Обреновцу, па затим и покојног *Жику Илића* из Шабачке Каменице и *Обрада Јовића* из Коцељеве. Такође, требало је проверити и завичајце који су магистрирали и докторирали на неком од универзитета у Србији. То су пре свега: *Марко Димићријевић* из Шабачке Каменице, затим, *Здравко Којић* из Дружетића, и *Драгиша Мандић* из Шабачке Каменице, итд.

Разлог за овакав пропуст јесте недостатак времена. Наиме, аутор је у задњи час, пред само штампање Каталога, дошао до података о помену-тим завичајцима. Ако се покаже да су испунили на-ведене критеријуме, сигурно је да ће бити уврште-ни у неком од следећих издања Каталога.

Аутор

Садржај

Предговор.....	5
Поп Лука Лазаревић.....	9
Лазар Теодоровић.....	21
Никанор Ружичић.....	26
Лука Лазаревић.....	34
Јанко Веселиновић.....	42
Марко Ружичић.....	57
Војин Лукић.....	60
Даница Панић.....	63
Милован Илинчић.....	66
Илија Мићић.....	69
Јанко Радовановић.....	72
Богдан Секендек.....	76
Миљко Филиповић.....	79
Љубомир Јовић.....	81
Ранко Ђукић.....	83
Марко Павловић.....	86
Атанасије Јевтић.....	89
Крстивоје Илић.....	95
Војин Марковић.....	99
Мирко Ивановић.....	101
Бранислав Недељковић.....	105
Славко Живановић.....	107
Момчило Исић.....	109
Миленко Марковић.....	112
Милош Антонић.....	116
Зоран А. Живановић.....	119
Александар Павловић.....	126
Поговор.....	128

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41:929(083.825)

016:821.163.41(083.824)

ЖИВАНОВИЋ, ЗОРАН А.

Тамнавски писци : каталог изложбе писаца
завичајаца општине Коцељева / Зоран А.
Живановић - Коцељева : Библиотека "Јанко
Веселиновић", 2005 (Ваљево : Интелекта).

- 130 стр. : Илустр. ; 21 цм

Тираж 150

ISBN 86-84115-06-6

А) Књижевници - Србија - Библиографије

- Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 123660300



ISBN 86-84115-06-6